

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

6/2014

OBSAH*Stanovisko vo veciach trestných*

86. **Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, týkajúcim sa ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., časti za bodkočiarkou - I.** Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

II. Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

III. Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije.....4

Rozhodnutia vo veciach trestných

87. **Odstraňovanie rozporov oproti skoršej výpovedi svedka -** Ak svedok pri výsluchu na hlavnom pojednávaní uvedie, že si už presne nepamätá okolnosti, o ktorých má vypovedať, je potrebné ho vyzvať, aby napriek tomu najprv uviedol súvislý popis dotknutých skutočností (§ 261 ods. 3, § 132 ods. 1 Tr. por.). Až potom môže byť na vysvetlenie rozporov oproti skoršej výpovedi svedka použitý postup predložením zápisnice o tejto výpovedi podľa § 264 Tr. por.

Dodržanie takého postupu musí zabezpečiť predseda senátu (§ 253 ods. 1 Tr. por.) aj v prípade, že výsluch svedka vykonáva strana (§ 261 ods. 3 Tr. por.).....8

88. **Lehota na podanie dovolania v prípade, že výrok o vine nadobudol právoplatnosť skôr, ako výrok o treste -** Ak odvolací súd zruší napadnutý rozsudok len vo výroku o treste a len v tomto rozsahu vráti vec súdu prvého stupňa, čím výrok o vine nadobudne právoplatnosť, dovolanie nemožno podať len proti výroku o vine, keďže vo veci existuje stav neukončeného trestného stíhania. V takom prípade treba vyčkať na rozhodnutie o treste. Lehota na podanie dovolania potom aj vo vzťahu k výroku o vine plynie od doručenia rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o uložení trestu alebo bolo upustené od potrestania.....11

89. **Zahladenie odsúdenia a predbežná otázka -** Rozhodovanie súdu o zahladení odsúdenia je podmienené žiadosťou odsúdeného, osôb, ktoré by mohli v prospech odsúdeného podať odvolanie alebo návrhom záujmového združenia občanov (§ 469 Tr. por.). Tým, je jednoznačne dané, že súd nerozhoduje z úradnej povinnosti (ex officio). Ak odsúdený túto možnosť nevyužije, jeho odsúdenie je v registri trestov naďalej vykazované so všetkými s tým spojenými právnymi (i morálnymi) dôsledkami.

Výnimkou z uvedeného je zahladenie odsúdenia mladistvého, ktorému bol uložený trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok, dňom výkonu tohto trestu zo zákona (§ 121 ods. 1 Tr. zák.), a v ostatných prípadoch odsúdenia mladistvého na trest odňatia slobody rozhodovanie súdu o zahladení odsúdenia aj bez návrhu, teda

- z úradnej povinnosti, po výkone trestu odňatia slobody (§ 121 ods. 2 Tr. zák., § 469 posledná veta Tr. por.).....15
90. **Pribratie tlmočníka alebo prekladateľa** - Právo na tlmočníka a prekladateľa patrí medzi základné práva osôb uvedených v § 2 ods. 20 Tr. por., garantované Ústavou Slovenskej republiky. Ak si takáto osoba zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiadny tlmočník alebo prekladateľ alebo vec neznesie odklad a zapísaný tlmočník a prekladateľ nie je dostupný, príberie orgán činný v trestnom konaní alebo súd tlmočníka alebo prekladateľa na úradný jazyk štátu, ktorému táto osoba rozumie (§ 28 ods. 2, ods. 3 Tr. por.). Ak má orgán činný v trestnom konaní alebo súd dostatočne preukázané, že takým jazykom je slovenský jazyk, pribratie tlmočníka alebo prekladateľa nie je potrebné.....20
91. **Preklad písomnosti a právo na obhajobu** - I. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd príberie podľa § 28 ods. 3 Tr. por. prekladateľa, ak je to potrebné na preloženie písomnosti. Vo vzťahu k prekladu zo slovenského jazyka do jazyka, ktorému obvinený rozumie, posudzuje príslušný orgán potrebu prekladu najmä vzhľadom na rozsah a obsah písomností, ktorých znenie bolo obvinenému pretlmočené tak, aby bola zachovaná dostatočná možnosť uplatnenia jeho obhajobných práv (§ 28 ods. 1, 2, § 34 Tr. por.).
II. Dostatočnosť uplatnenia obhajobných práv (§ 34 Tr. por.) predpokladá ich uplatnenie v primeranej miere a zahŕňa aj preklad základných dokumentov, medzi ktoré patria najmä rozhodnutie o pozbavení osobnej slobody, obvinenie, obžaloba a rozsudok, vykonaný v primeranom čase, t.j. v čase, keď obvinený môže procesne účinne na základe ich obsahu uplatniť svoje zákonné práva.
III. Právom obvineného na prekladateľa v zmysle § 2 ods. 20 Tr. por. sa rozumie možnosť obvineného zabezpečiť si osobne alebo prostredníctvom obhajcu preklad akejkoľvek písomnosti, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho alebo súdneho spisu, okrem písomností, ku ktorým obvinený nemá prístup po dobu odopretia nazretia do vyšetrovacieho spisu (§ 69 ods. 2 Tr. por.).....23
92. **Opätovnosť po predchádzajúcom odsúdení pri pokračovacom trestnom čine** - Pre posúdenie, či páchatel naplnil znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. je rozhodujúce, aby aspoň prvý čiastkový útok aktuálne posudzovaného pokračovacieho trestného činu bol spáchaný v období dvadsiatich štyroch mesiacov plynúcim od odsúdenia alebo prepustenia, resp. podmieneného prepustenia páchatel'a z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za taký čin.
Ide teda o trestnoprávnu recidívu a nie o viacčinný rovnorodý súbeh, ktorá je časovo viazaná na začatie páchania alebo spáchanie dotknutého trestného činu v lehote dvadsiatich štyroch mesiacov, ktorá sa počíta odo dňa právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, alebo, ak bol uložený trest odňatia slobody bez podmieneného odkladu jeho výkonu, odo dňa prepustenia odsúdeného na slobodu.....28
93. **Konkrétne skutočnosti pre vzatie osoby do predbežnej väzby** - I. Rozhodnutie o vzatí zadržanej (vyžiadanej) osoby do predbežnej väzby je v zmysle § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR v znení zákona č. 344/2012 Z.z. účinného od 1. decembra 2012 rozhodnutím fakultatívnym, ktoré okrem splnenia formálnych podmienok vyžaduje aj zistenie existencie takých okolností (materiálna podmienka), z ktorých vyplýva obava zo zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze v prípade, ak by sa toto viedlo voči vyžiadanej osobe na slobode.
II. Okolnosťami odôvodňujúcimi hrozbu zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze sú vecou individuálneho posúdenia zo strany konajúcich orgánov vzhľadom na jednotlivé okolnosti prípadu, ako aj na osobné pomery vyžiadanej osoby a môžu byť zistené nielen v rámci výsluchu vyžiadanej osoby, ale môžu vyplývať už z obsahu samotného predloženého spisového materiálu.....32
94. **Náležitosti výroku uznesenia o zaistení majetku** - Vo výroku uznesenia o zaistení majetku obvineného v zmysle § 425 ods. 1 Tr. por. treba s poukazom na primerané aplikovanie § 50 ods. 2 Tr. por. presne konkretizovať a opísať jednotlivé časti majetku obvineného, na ktoré sa zaistenie vzťahuje a vysloviť zákaz pre obvineného, či inú oprávnenú osobu, nakladať s takto zaisteným majetkom a majetkovými právami.....37
95. **Obmedzenie osobnej slobody obvineného** - I. Nie je v rozpore so zákonom, ak je obmedzená osobná sloboda obvineného na poklade konkrétneho zákonného titulu, napr. v zmysle § 120 ods. 3, ods. 4, § 380 ods. 2 alebo § 408 ods. 1 Tr. por., bez toho, aby bol obvinený predtým de facto prepustený na slobodu, a to či už z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby.
II. Oprávnenie súdu v štádiu súdneho konania po podaní obžaloby iniciatívne, bez návrhu prokurátora, konať a rozhodnúť o vzatí obžalovaného do väzby, vyplýva z jeho zákonného postavenia, v zmysle ktorého je súd

po podaní obžaloby na základe § 2 ods. 6 Tr. por., § 238 ods. 2 Tr. por. povinný samostatne rozhodovať všetky otázky súvisiace s ďalším konaním.

III. Ak súd rozhoduje o vzatí obvineného do väzby v súvislosti s iným trestným konaním, ktoré bolo realizované väzobne, treba samostatne posudzovať opodstatnenosť jednotlivých väzobných dôvodov, a to práve s ohľadom na charakter a účel prebiehajúceho konania.

IV. Zásah do osobnej slobody obvineného pri jeho predvedení musí byť primeraný účelu použitia tohto inštitútu, ktorým je zaistenie osoby pre potreby vykonania určitého úkonu trestného konania, ktorý bez jeho prítomnosti nemožno vykonať. Takúto „primeranosť“ posudzuje orgán činný v trestnom konaní a súd vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, rešpektujúc pri tom zásadu primeranosti a zdržanlivosti v zmysle § 2 ods. 2 Tr. por., ako aj to, že každé takéto obmedzenie osobnej slobody môže trvať len nevyhnutný čas.....41

96. **Uplatnenie pravidla „ultima ratio“** - Ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch.....48

97. **Vyhotovenie prepisu záznamu v prípade, že odpočúvané osoby komunikovali v cudzom jazyku** - Ak je postupom podľa § 115 Tr. por. zaznamenaná komunikácia v cudzom jazyku, podmienkou použitia záznamu telekomunikačnej prevádzky v zmysle § 115 ods. 6 Tr. por. ako (pôvodného) dôkazu je jeho doslovný prepis v cudzom jazyku, ak to vyhotovený záznam umožňuje, preložený do slovenského jazyka.....51

86.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2013, sp. zn. Tpj 44/2013 na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, týkajúcim sa ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., časti za bodkočiarkou.

I. Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

II. Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

III. Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) na základe poznatkov senátov trestnoprávneho kolégia NS SR a podnetu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil, že ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „zákon o konaní pred ústavným súdom“)

A/ niektoré sudy, napr. Okresné sudy Prešov, Senica, Galanta, Michalovce, Dunajská Streda, Trnava, Bratislava III, Bratislava IV, Pezinok, Topoľčany, Košice – okolie, Poprad, Prievidza, Považská Bystrica, Krajský súd v Nitre (2To), Krajský súd v Banskej Bystrici (senát 2To), aj Najvyšší súd SR (senát 2T) obnovu konania z uvedeného dôvodu povoľujú a rušia výrok o treste vymeraný s použitím aj § 41 ods. 2 Tr. zák., kým

B/ iné sudy, napr. Okresné sudy Stará Ľubovňa, Komárno, Piešťany, Nitra, Dolný Kubín, Krajský súd v Banskej Bystrici (senát 5To) takýto návrh na obnovu konania zamietajú, ak považujú uložený trest za primeraný aj bez použitia tej časti ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., ktorého sa týka nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákona navrhol predseda trestnoprávneho kolégia § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2012 a Rokovacieho poriadku NS SR trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. a s tým súvisiaceho procesného postupu pri aplikácii rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011.

Predseda trestnoprávneho kolégia podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky požiadal o písomne vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd v Pezinku, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémiu Policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru,

Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, UPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu **k právnym vetám I. a II.** vyplynulo, že

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, uverejnenom v Zbierke zákonov dňa 21. decembra 2012 pod č. 428/2012 Z.z. rozhodol, že druhá časť prvej vety ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. za bodkočiarkou (súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej sadzby trestu odňatia slobody) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (tzv. asperačná zásada).

Podľa § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd v trestnom konaní vydal rozsudok na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy, a ten nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por., obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa.

Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú skutku alebo osoby páchateľa (ako skutočnosti alebo dôkazy), nie právneho stavu (zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu). Oproti tomu v ustanovení § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov o konaní pred ústavným súdom je vymedzený dôvod obnovy konania, určený zmenou právneho stavu (právnej normy) na podklade nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd). Vo vzťahu k ustanoveniu § 394 ods. 1 Tr. por. ide o osobitnú úpravu - lex specialis, aj keď aplikácie nadväzujúcu. Takou úpravou je aj ustanovenie odseku 4 naposledy označeného ustanovenia, ktoré tiež nepredpokladá nové skutočnosti alebo dôkazy, ale reflektuje na chybu aplikácie práva dotknutým rozhodnutím, ktorú konštatoval vo svojom rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva ako porušenie základných ľudských práv alebo slobôd (svojou podstatou teda zodpovedá dovolaniu).

Ďalším rozdielom je, že pri podaní návrhu na povolenie obnovy konania výlučne v intenciách § 394 ods. 1 Tr. por. súd skúma, či sú splnené podmienky obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo trestným rozkazom (...skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli...).

Oproti tomu, ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania, ktorý vychádza z okolností predpokladaných v ustanovení § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení, aj keď sa v konaní o obnove inak postupuje podľa Trestného poriadku (...strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku). Obdobne je tomu v prípade predpokladanom v ustanovení § 394 ods. 4 Tr. por., kde sa skúma len možnosť alternatívnej nápravy negatívnych dôsledkov dotknutého rozhodnutia (teda nápravy mimo obnovy konania) a vopred sa neposudzuje možnosť iného rozhodnutia o vine alebo treste.

Podmienka obnovy konania upravená v ustanovení § 394 ods. 1 Tr. por. predpokladá (ako je to vyššie uvedené) skutočnosť alebo dôkaz súdu skôr neznámy vo vzťahu ku skutku, ktorý je predmetom konania alebo osobe páchateľa, ako aj spôsobilosť takej skutočnosti alebo dôkazu privodiť podľa zákona použitého pri rozhodovaní iné rozhodnutie o vine alebo treste. Ustanovenie § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom konštatuje pre prípad v ňom uvedený splnenie podmienky (dôvodu) obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku (ustanovenia § 394 ods. 1 a ustanovení o postupe v konaní), aj keď sa dotknutý prípad netýka okolností činu alebo osoby páchateľa, ale ústavným súdom konštatovaného nesúladu právneho predpisu, ktorý bol použitý pri rozhodovaní súdu v pôvodnom konaní, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou uvedenou v čl. 125 ods. 1 ústavy.

So zreteľom na uvedené, ak ide o dôvod obnovy konania podľa ustanovenia § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom, vo výroku uznesenia o povolení obnovy konania je potrebné uviesť ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. a ustanovenie § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom, lebo použitie len § 394 ods. 1 Tr. por. by v danom špecifickom prípade nebolo právne výstižné.

Uvedené riešenie, vyplývajúce z Trestného poriadku a zo zákona o konaní pred ústavným súdom, je logicky spojené s okolnosťou, že v pôvodnom konaní bolo rozhodnuté podľa zákonného ustanovenia, nesúladsného s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou. Na reparáciu takej situácie je potrebné v novom konaní rozhodnúť podľa ustanovenia, ktorého znenie už nekoliduje s právnou normou vyššieho stupňa právnej sily. V obnovenom konaní sa na tento účel použije ustanovenie čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ktorému zodpovedá ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák. (príkaz retroaktivity priaznivej pre páchatel'a) - samotné právne účinky vyhlásenia nálezu ústavného súdu totiž nepôsobia spätne (čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

V prípade nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012 je potrebné, ak trest ešte nebol vykonaný, nanovo uložiť trest v rámci inej, pre páchatel'a priaznivejšej trestnej sadzby, než ktorá bola pri pôvodnom rozhodovaní použitá.

Aby sa naplnil účel ustanovenia § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom, musí dôjsť k opätovnému rozhodovaniu o treste. Kritéria ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. podmieňujú obnovu konania vo vzťahu k uloženému trestu zrejším nepomerom pôvodne uloženého trestu k závažnosti činu alebo pomerom páchatel'a. Splnenie tejto podmienky je v právnom režime naposledy označeného ustanovenia potrebné posúdiť, čo je však aplikovateľné len pri rovnakých zákonných podmienkach ukladania trestu v pôvodnom a v novom konaní, predovšetkým pri rovnakej trestnej sadzbe. V prípade nastalého, ústavným súdom konštatovaného nesúladu právnych predpisov, je však konkrétne vyjadreným dôvodom obnovy konania práve zmena trestnej sadzby (podstatné zníženie jej dolnej hranice). Tento dôvod je právne založený vyhlásením nálezu ústavného súdu a nie je potrebné skúmať jeho splnenie. V nadväznosti na potenciálnu zmenu rozhodnutia, popísaná zmena sadzby vždy môže vyvolať zmenu rozhodnutia o treste. Trest je totiž primárne určovaný zákonom (zákonou trestnou sadzbou), a až sekundárne aplikačnou úvahou súdu o primeranosti výšky uloženého trestu, avšak len v rámci sadzby ustanovenej Trestným zákonom (čo je prelomené opäť len osobitnou zákonnou úpravou - § 39 tohto zákona).

Inak povedané, možnosť zmeny rozsudku vo výroku o treste nemožno v štádiu konania o povolení obnovy konania odmietnuť, keď sa má pri novom rozhodovaní vychádzať z (dokonca významne) odlišnej trestnej sadzby.

Prezentovaný výklad je ústavne konformný, nakoľko v širšom rozsahu akceptuje z nálezu ústavného súdu odvoditeľné práva odsúdených páchatel'ov (právo na opätovné rozhodovanie o treste, nie však na vopred určené rozhodnutie). Taký širší rozsah je daný ústavným nálezom - oproti výkladu spojenému s možnosťou zamietnuť návrh na povolenie obnovy konania pre nesplnenie vyššie uvedenej kumulatívnej podmienky obnovy konania vo vzťahu k výroku o treste, ktorý vychádza zo zaradenia nálezu ústavného súdu len mechanicky (bez súčasnej konštatácie splnenia dotknutej podmienky) medzi skutočnosťou súdu skôr neznáme, uvedené v § 394 ods. 1 Tr. por.

Návrh na povolenie obnovy konania by bolo možné zamietnuť, len ak by na podklade nálezu ústavného súdu došlo k zmene Trestného zákona v neprospech obvineného. Ako už bolo uvedené, v obnovenom konaní by sa totiž použilo ustanovenie v článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák.). V dôsledku toho by súd opäť rozhodol podľa zákona použitého pri pôvodnom rozhodovaní (keďže neskoršie znenie zákona by nebolo pre páchatel'a pri posudzovaní trestnosti činu a ukladaní trestu priaznivejšie). Obnova konania by teda nemohla viesť ku zmene pôvodného rozhodnutia, čím by stratila charakter (mimoriadneho) opravného prostriedku. Na zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania je v takom prípade opäť potrebné použiť ustanovenia § 399 ods. 2 Tr. por. a ustanovenie § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom (z dôvodov uvedených vyššie pri opačnom výsledku rozhodovania).

Z dikcie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o konaní pred ústavným súdom je evidentné (ako je to už skôr uvedené), že určuje dôvod konania, nie procesnú formu konania a rozhodnutia o návrhu na povolenie obnovy konania. Spôsob konania a rozhodnutia predpisuje Trestný poriadok, na ktorý vyššie uvedené ustanovenie odkazuje slovami... „podľa ustanovení Trestného poriadku“. Preto v trestnom konaní z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o konaní pred ústavným súdom treba rozhodnúť spôsobom uvedeným v § 394 ods. 1 Tr. por. o povolení obnovy konania a ďalej procesne konať podľa ustanovení Trestného poriadku. Zákonodarca v § 41b ods. 1 zák. č. 38/93 Z.z. totiž nevyslovil, že predmetná skutočnosť uvedená v tomto ustanovení je „dôvodom na podanie návrhu na povolenie obnovy konania“ - o ktorom sa koná podľa ustanovení Trestného poriadku, ale priamo zákonom určil, (vyslovil), že uvedená skutočnosť „je dôvodom

obnovy konania“ - podľa ustanovení Trestného poriadku (aj keď predpokladom konania o povolení obnovy konania vždy musí byť návrh oprávnenej osoby).

K právnej vete III.

Účinky použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, sú negované použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. Sprisnená trestná sadzba v tomto prípade nebola použitá, a to pre jej neprimeranú prísnosť vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, alebo nebola použitá z iného zákonom určeného dôvodu. Súd v týchto prípadoch mohol v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od dolnej hranice trestnej sadzby určenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou. Súd teda mohol využiť celú časť sadzby pod asperačne zvýšenou spodnou hranicou a uložiť (s príslušným obmedzením) ešte aj nižší trest (k tomu pozri aj rozhodnutie č. 13. publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdu súdov Slovenskej republiky čiastka 1/2013).

V takom prípade sa ustanovenie § 41b zákona č. 38/1993 Zz. v znení neskorších predpisov v spojení s nálezom Ústavného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, nepoužije. nakoľko ústavne nesúladne účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, na dotknuté prípady nedopadli, preto návrh na obnovu konania podaný na základe uvedeného nálezu ústavného súdu treba zamietnuť podľa § 399 ods. 2 Tr. por.

Vyššie uvedené sa však netýka trestu uloženého s použitím ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. V tomto prípade sa mimoriadne zníženie trestu, umožnené zákonom v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu (o jednu tretinu pod dolnú hranicu), odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom ako celkom, t.j. ustanovení osobitnej časti v spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od dolnej hranice trestnej, sadzby zvýšenej použitím ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, ktoré bolo nálezom ústavného súdu deklarované ako ústavne nekonformné. V novom konaní po povolení obnovy konania sa teda zistený nesúlad, v uvedených aplikačných súvislostiach, odstráni použitím § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom od 21. decembra 2012.

87.

ROZHODNUTIE

Ak svedok pri výsluchu na hlavnom pojednávaní uvedie, že si už presne nepamätá okolnosti, o ktorých má vypovedať, je potrebné ho vyzvať, aby napriek tomu najprv uviedol súvislý popis dotknutých skutočností (§ 261 ods. 3, § 132 ods. 1 Tr. por.). Až potom môže byť na vysvetlenie rozporov oproti skoršej výpovedi svedka použitý postup predložením zápisnice o tejto výpovedi podľa § 264 Tr. por.

Dodržanie takého postupu musí zabezpečiť predseda senátu (§ 253 ods. 1 Tr. por.) aj v prípade, že výsluch svedka vykonáva strana (§ 261 ods. 3 Tr. por.).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 18. júna 2013, sp. zn. 2 Tdo 26/2013).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí 18. júna 2013 rozsudkom vyššie uvedenej spisovej značky rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 30. mája 2012, sp. zn. 23 Tos 3/2012, a konaním, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 261 ods. 3, § 132 ods. 1 a § 264 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného A.K. Zrušil toto rozhodnutie, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhlľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Krajskému súdu v Trenčíne prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len krajský súd), po prerokovaní odvolania obžalovaného A.K. proti rozsudku Okresného súdu Prešov (ďalej len okresný súd) zo 14. decembra 2011, sp. zn. 41 Tv 4/2010, ktorý v celom rozsahu zrušil, uznal menovaného za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 5. septembra 2009 v čase okolo 03.00 hod. v bare M.L. v K.Ch., po predchádzajúcej vzájomnej dohode s D.Sz. fyzicky napadol F.J., tak, že po tom, ako obč. Sz. tohto udrel päťou do oblasti tváre, začal obč. J. udierať aj K., kde obaja udreli obč. J. do oblasti tváre najmenej 3 krát, následkom čoho tento spadol na zem, kde ho opätovne obaja najmenej 3 krát kopli do oblasti tváre, čím mu spôsobili zranenia a to pomliaždenie mäkkých tkanív v okoloočnicovej oblasti vpravo, tržnú ranku na hornej mihalnici pravého oka v mieste očného kútika, pomliaždenie koreňa nosa, pomliaždenie mäkkých tkanív v oblasti uhla sánky vľavo, pomliaždenie ľavej ušnice s dobou liečenia, prípadne aj práceneschopnosťou v trvaní 5 dní.

Za to mu uložil peňažný trest 200 eur s náhradným trestom odňatia slobody na 1 mesiac.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu doručeným okresnému súdu 21. marca 2013.

Dovolacie námietky vymedzil v tých bodoch dovolacieho podania a s tou právnou a obsahovou charakteristikou, ktorá je uvedená v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.), vec prerokoval na neverejnom zasadnutí a zistil, že dovolanie nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov. Zároveň zistil, že vecne je dovolanie sčasti dôvodné, čo vylučuje jeho preskúmanie vo zvyšku dovolacích námietok (ako bude vysvetlené ďalej).

V bode II.A dovolania sú uvedené námietky proti hodnoteniu dôkazov a v nadväznosti na to proti skutkovým zisteniam napadnutého rozsudku. Také okolnosti nie sú v dovolacom konaní uplatniteľné, nakoľko v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť.

Neuplatniteľná je v dôsledku obžalovacej zásady (§ 2 ods. 15 Tr. por.) aj námietka nestíhania ďalšej na skutkovom deji zúčastnenej osoby (bod IV. dovolania), ktorej (námietke) navyše nezodpovedá ani žiaden dovolací dôvod.

V bode II.B dovolania sú namietané chyby postupu súdu pri výsluchu svedkov na hlavnom pojednávaní 17. júna 2011, v ktorých (chybách) sa vidí závažné porušenie práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) a okolnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným

spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.).

Splnený je dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Je splnená i podmienka predchádzajúceho uplatnenia dotknutej okolnosti v pôvodnom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.), a to obsahom odvolania terajšieho dovolateľa proti rozsudku okresného súdu.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku je zrejmé, že rozhodnutie je do značnej miery založené na výpovediach svedkov Sz. a P. (súčasť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.).

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní nie je možné zistiť, kto uvedených svedkov vypočúval (§ 261 ods. 3 Tr. por.).

Pri takom výsluchu sa má podľa naposledy označeného ustanovenia postupovať podľa § 132 Tr. por. Podľa § 132 ods. 1 vety druhej Tr. por. sa musí svedkovi dať možnosť, aby súvisle opísal čo sám o veci vie, a odkiaľ sa dozvedel ním uvádzané skutočnosti. Uvedený postup predchádza kladeniu otázok, eventuálne na hlavnom pojednávaní odstraňovaniu rozporov oproti skoršej výpovedi svedka.

Popísaný postup podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní pri výsluchu svedka Sz. úplne absentuje. Bez ďalšieho (okamžite po začatí zložení prísahy) bola čítaná jeho skoršia výpoveď podľa § 264 ods. 1 Tr. por., čo nemá oporu ani v tomto ustanovení (nebolo aký rozpor odstraňovať, keďže svedkovi nebola daná možnosť súvisle vypovedať).

Pri výsluchu svedka P. nebol postup podľa § 132 ods. 1 Tr. por. a v nadväznosti na to podľa § 264 ods. 1 Tr. por. reálne uplatnený.

Naposledy menovaný svedok na začiatku svojej výpovede uviedol, že si už nepamätá presne čo sa stalo, keď vypovedal v prípravnom konaní, vtedy to vedel najlepšie.

Ak svedok pri výsluchu na hlavnom pojednávaní uvedie, že si už presne nepamätá okolnosti, o ktorých má vypovedať, je potrebné ho vyzvať, aby napriek tomu najprv uviedol súvislý podpis dotknutých skutočností (§§ 261 ods. 3, 132 ods. 1 Tr. por.). Až potom môže byť na odstránenie rozporov oproti skoršej výpovedi svedka použitý postup predložením zápisnice o tejto výpovedi podľa § 264 Tr. por.

Dodržanie takého postupu musí zabezpečiť predseda senátu (§ 253 ods. 1 Tr. por.) aj v prípade, že výsluch svedka vykonáva strana (§ 261 ods. 3 Tr. por.).

Navyše, podľa § 264 ods. 1 Tr. por. je možné svedkovi zápisnicu o jeho skoršej výpovedi predložiť len na návrh prokurátora, obžalovaného alebo jeho obhajcu (výnimku je možné pripustiť len pre prípad, že o vykonaní výsluchu rozhodol súd bez návrhu). Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní však nie je zrejmé, či bol návrh niektorou z vyššie uvedených osôb daný (podľa výslovného znenia zápisnice nebol). To by znamenalo neprípustný a kontradiktórnemu charakteru výsluchu odporujúci zásah samosudcu do dokazovania, resp. výsluchu svedka navrhnutého obžalobou.

Pokiaľ ide o prevyšujúcu časť dovolacej námietky o neúčasti obvineného, respektíve jeho obhajcu na výsluchu svedka Sz. v prípravnom konaní, je potrebné dať za pravdu krajskému súdu (odôvodneniu napadnutého rozsudku).

Obvinený po prevzatí uznesenia o vznesení obvinenia pri výsluchu 8. marca 2010 uviedol, že si obhajcu zatiaľ nevolí.

Splnomocnenie obhajcu, datované 7. marca 2010 bolo konajúcemu policajtovi doručené 11. marca 2010, teda na druhý deň po výsluchu svedka Sz., vykonaného 10. marca 2010. Táto výpoveď bola potom na hlavnom pojednávaní prečítaná.

Mohol byť teda rešpektovaný prístup obhajoby len ku úkonom po voľbe obhajcu, respektíve od momentu, keď nastali účinky zastupovania obhajcom, teda od doručenia splnomocnenia (§ 36 ods. 5 Tr. por.). Pokiaľ ide o obvineného, jeho účasť pri výsluchu svedka bola zabezpečená na hlavnom pojednávaní, v prípravnom konaní nebola taká účasť obligatórna v zmysle § 213 ods. 1 Tr. por. (nebol daný predpoklad nemožnosti vykonať výsluch v súdnom konaní, ktorý sa ani nenaplnil).

Ak by bola výpoveď z prípravného konania čítaná na odstránenie rozporov oproti výpovedi na hlavnom pojednávaní v súlade s § 264 Tr. por. (teda ak by k takej, procesne relevantnej výpovedi na hlavnom pojednávaní došlo), bol by svedok konfrontovaný s obsahom oboch výpovedí za účasti obvineného (obhajcu), s možnosťou kladenia otázok z ich strany, a to v rozhodujúcom štádiu konania (v súdnom konaní), teda pri tvorbe podkladov pre rozhodnutie súdu. Požiadavka kontradiktórnosti by teda bola splnená.

Ako však už bolo uvedené, výsluch na hlavnom pojednávaní nebol vykonaný v súlade so zákonom.

Vzhľadom na povahu chyby postupu pri výsluchu svedkov, ich opakovaný výsluch v súdnom konaní by bol len formálny. Dotknuté údaje, ktoré sú relevantné pre rozhodovanie súdu, už na hlavnom pojednávaní odzneli (čítaním výpovedí z prípravného konania a na jeho základe v odpovediach na preložené otázky) a nemá materiálny význam opätovným výsluchom overiť, či si ich svedkovia pamätajú, alternatívne opätovne čítať ich výpovede z prípravného konania.

Ide teda o procesnú chybu, ktorá nie je v novom konaní po zrušení napadnutého rozhodnutia odstrániteľná. Pri opätovnom hodnotení dôkazov bude potrebné od výpovedí svedkov P. a Sz. abstrahovať (neprihliadať na tieto výpovede) a vychádzať len z ostatných vykonaných dôkazov.

V konečnom dôsledku (bod III. dovolacieho podania), námietka nesprávnej právnej kvalifikácie prečinu výtržníctva z dôvodu nedostatku materiálneho korektívu (§ 10 ods. 2 Tr. zák.), ktorá smeruje k splneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nie je preskúmateľná. Dovolací súd nemôže splniť prieskumnú povinnosť, keďže hodnotenie správnosti právnej kvalifikácie sa viaže na zistený skutok a skutkové zistenia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané v súlade so zákonom.

Na základe vyššie uvedených okolností postupoval najvyšší súd v zmysle výroku tohto rozsudku, pri použití tam uvedených ustanovení.

Bude úlohou krajského súdu opätovne prerokovať odvolanie obvineného pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

Dovolací súd rozhodol v zmysle § 382a Tr. por. na neverejnom zasadnutí rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (článok 142 ods. 3 ústavy Slovenskej republiky).

88.

ROZHODNUTIE

Ak odvolací súd zruší napadnutý rozsudok len vo výroku o treste a len v tomto rozsahu vráti vec súdu prvého stupňa, čím výrok o vine nadobudne právoplatnosť, dovolanie nemožno podať len proti výroku o vine, keďže vo veci existuje stav neukončeného trestného stíhania. V takom prípade treba vyčkať na rozhodnutie o treste. Lehota na podanie dovolania potom aj vo vzťahu k výroku o vine plynie od doručenia rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o uložení trestu alebo bolo upustené od potrestania.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2013, sp. zn. 2 Tdo 8/2013).

Na neverejnom zasadnutí konanom 30. apríla 2013 rozhodol najvyšší súd o dovolaní obv. Z.D. proti uzneseniam Krajského súdu v Trnave z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006 a z 24. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010, na základe § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. tak, že uznesením vyššie uvedeného krajského súdu z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006, v časti týkajúcej sa obv. Z.D. v spojení s uznesením toho istého krajského súdu z 24. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010, bol porušený zákon v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por., § 259 ods. 1 Tr. por. a § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, v neprospech obvineného Z.D. Tieto uznesenia vo vzťahu k obv. Z.D. zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Krajskému súdu v Trnave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Senica z 11. októbra 2005, sp. zn. SI – 2 T 80/04, bol obvinený Z.D. v bode 1/ (spoločne s obvineným M.S.) uznaný za vinného z trestného činu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zák., v 2/ až 12/ v spolupáchatelstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. s obvineným M.S. z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a v bode 14/ z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 6. februára 2004 asi o 23.00 hod. v G. pred budovou Mestského úradu po predchádzajúcej dohode fyzicky napadli F.J. tak, že obv. M.S. ho päťou udrel do tváre a obv. Z.D. ho zvalil na zem, kde ho kopali, spoločne mu prezreli vrecká na nohaviciach a bunde, pričom mu obv. M.S. z vrecka na nohaviciach odcudzil čiernu koženú peňaženku s finančnou hotovosťou 200 Sk, mobilný telefón zn. Siemens A50 so SIM Kartou, čím F.J. spôsobili otras mozgu a zlomeninu nosových kostí, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia a práceneschopnosť od 6. februára 2004 do 27. februára 2004 a odcudzením vecí mu spôsobili škodu vo výške 2 400 Sk,

Skutkami uvedenými v bodoch 2/ až 12/ rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2013, sp. zn. 2 Tdo 8/2013, v dňoch 6. februára 2004 až 1. marca 2004, v rôznom čase v G., v častiach F., Za J., D., Z. diel a A., z ťažobných sond odcudzili protivýbušné elektromotory a následne ich odpredali do zberne druhotných surovín v Č., čím N. G., a.s., spôsobili spolu škodu vo výške 102 700 Sk,

14/ dňa 25. mája 2004 o 9.00 hod. v G. preliezol oplotenie objektu SVS, a.s. G., odkiaľ odcudzil 4 ks chytacích trňov 4 ½ IF, čím SVS, a.s., G. spôsobil škodu vo výške 16 400 Sk.

Za to bol odsúdený podľa § 234 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 59 ods. 1 Tr. zák. mu bol výkon tohto trestu podmienčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. mu bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne s M.S. nahradiť spôsobenú škodu poškodenému F.J. vo výške 2400 Sk a poškodenej N. a.s. G. vo výške 102 700 Sk.

Podľa § 229 ods. 2 Tr. por. boli obaja poškodení so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaní na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor v neprospech oboch obvinených proti výroku o treste. Na jeho podklade Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006, podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste u oboch obvinených a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vrátil vec Okresnému súdu Senica, aby o nej znovu konal a rozhodol. Podstatou tohto zrušujúceho rozhodnutia bol práve záväzný pokyn, aby okresný súd pri rozhodovaní o treste aplikoval ustanovenie § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinného od 1. septembra 2003, upravujúcu tzv. asperačnú (zostrujúcu) zásadu podľa ktorého: "ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody (ďalej uvedené sa so zreteľom na § 35 ods. 3 Tr. zák. vzťahuje aj na súhrnný trest) za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma, alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu a pri obzvlášť nebezpečnom recidivistovi o jednu polovicu. Súd uloží páchatelovi trest odňatia slobody v hornej polovici takto určenej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať pätnásť rokov. Pri ukladaní výnimočného trestu odňatia slobody nad 15 do 25 rokov nesmie horná hranica zvýšenej trestnej sadzby odňatia slobody prevyšovať 25 rokov. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov."

Riadiac sa citovaným uznesením odvolacieho súdu, Okresný súd Senica rozsudkom z 2. februára 2010, sp. zn. SI-2T 80/2004, na základe vo výrokoch o vine právoplatného rozsudku Okresného súdu Senica z 11. októbra 2005, sp. zn. SI-2T 80/2004, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006, uložil obvinenému Z.D. podľa § 234 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 2, 3 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 10 (desať) mesiacov pri súčasnom zrušení výroku o treste postupom podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. v právoplatnom rozsudku Okresného súdu Senica z 20. marca 2007, sp. zn. 1 T 70/06.

Podľa § 39a ods. 1 písm. b/ Tr. zák. (správne malo byť podľa § 39a ods. 2 písm. b/) bol obvinený Z.D. pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Obvinenému M.S. bol uložený podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (správne malo byť podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák.) zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja obvinení.

Odvolanie obvineného Z.D. Krajský súd v Trnave uznesením z 24. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010 zamietol ako nedôvodné podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006.

Obvinený M.S. podané odvolanie vzal späť na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu 3. mája 2011, pričom späťvzatie tohto odvolania vzal na vedomie podľa § 250 ods. 4 Tr. por. predseda senátu Krajského súdu v Trnave uznesením z 3. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010, v dôsledku čoho rozsudok okresného súdu u neho nadobudol právoplatnosť 3. mája 2011.

Obvinený Z.D. podaním z 28. mája 2013 (č.l. 456) bez obhajcu a neskôr prostredníctvom ustanovenej obhajkyne 26. októbra 2012 podal dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Senica z 2. februára 2010, sp. zn. SI – 2 T 80/2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 24. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., ktorý predpokladá, že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Samotný obvinený v jeho podaní dôvodil nesprávnou aplikáciou asperačnej zásady s tým, že v skutočnosti mu mohol byť ukladaný trest odňatia slobody so spodnou hranicou trestnej sadzby päť rokov a nie sedem rokov a osem mesiacov ako to zistil okresný súd. V dovolaní odôvodnenom prostredníctvom obhajcu poukázal na skutočnosť, že odsudzujúci rozsudok bol vynesene v roku 2010, t.j. za účinnosti nového Trestného zákona (zákon č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov). V posudzovanom prípade vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006 o časovej pôsobnosti Trestného zákona mal byť trest odňatia slobody za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. (a v ňom vyjadrenej asperačnej zásady) ukladaný podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. (základná skutková podstata zločinu lúpeže), a to v rozpätí od 6 rokov a 10 mesiacov do 10 rokov a 8 mesiacov, lebo novší zákon bol pre obvineného priaznivejší v porovnaní so zákonom účinným v čase spáchania trestného činu lúpeže, keďže za tento trestný čin podľa § 234 ods. 1 Tr. zák., s použitím asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. predchádzajúci Trestný zákon stanovoval trest odňatia slobody od 7 rokov a 8 mesiacov do 13 rokov a 4 mesiacov.

Z uvedených dôvodov preto obvinený po vyslovení porušenia zákona navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť, v ostatnom doplnení dovolania doručeného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 21. marca 2013 obvinený Z.D. argumentáciu o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. doplnil poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, PL. ÚS 106/2011, v zmysle ktorého je časť ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. prikazujúca uložiť páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Senica v podanom vyjadrení navrhla dovolanie obvineného Z.D. odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. lebo uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 10 mesiacov je v rámci trestnej sadzby 6 rokov a 10 mesiacov až 10 rokov a 8 mesiacov pri aplikácii ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 a nie mimo nej ako to predpokladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Pritom zo žiadneho ustanovenia Trestného zákona nevyplýva, že v prípade použitia asperačnej zásady musí byť uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby upravenej s použitím asperačnej zásady. Okrem toho ani pri zohľadnení príťažujúcich a poľahčujúcich okolností podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 nemožno u obvineného Z.D. aplikovať ustanovenie § 38 ods. 3, ods. 4 Tr. zák. nakoľko príťažujúce i poľahčujúce okolnosti sú u neho v rovnováhe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou uvedenou v § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., v zákonnej lehote podľa § 370 ods. 1 Tr. por., po tom, ako využila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 Tr. por.), že označený mimoriadny opravný prostriedok podala prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a zároveň aj to, že dovolanie bolo obvineným podané dôvodne, napriek tomu, že v dovolaní uviedol nesprávny dovolací dôvod. V tejto spojitosti v zmysle ustálenej judikatúry¹ platí nasledovné:

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s ustanovením § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Pokiaľ chybám vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. ani iný dôvod dovolania uvedený v naposledy označenom ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktoré by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu.

Ostatne uvedený postup bolo potrebné uplatniť aj vo veci dovolateľa Z.D., napriek tomu, že u neho zjavne nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. lebo mu nebol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa a ani nebol mu uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby. Obvinený naplnenie tohto dovolacieho dôvodu zjavne odvodzuje z toho, že pri právnom posúdení jeho činu v bode 1/ ako trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 za použitia asperačnej zásady vyjadrenej v § 41 ods. 2 Tr. zák. mu mohol byť uložený nižší trest a síce vo výmere 6 rokov a 10 mesiacov, ktorá predstavuje spodnú hranicu upravenej trestnej sadzby v rozpätí od 6 rokov a 10 mesiacov až do 10 rokov a 8 mesiacov.

Uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 10 mesiacov je však evidentne v rámci spomenutej trestnej sadzby, a preto úvaha o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je neopodstatnená.

¹ pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2012 pod č. 120.

Zákonnej úprave síce zodpovedá názor prokurátora v podanom vyjadrení k dovolaniu obvineného, že páchatel' nemá nárok na uloženie trestu na dolnej hranici trestnej sadzby, no na strane druhej platí, že mu možno uložiť trest aj v tejto výmere, stanovenej za čin, ktorého právne posúdené je v súlade so zákonom. Pokiaľ tomu tak nie je a teda právne posúdenie je nesprávne, vždy ide o porušenie zákona.

Obsah dovolania obvineného Z.D. jednoznačne vyjadruje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a to pokiaľ ide o právne posúdenie skutku, ktorým mali byť naplnené znaky trestného činu lúpeže. Svedčí o tom najmä poukaz na ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 s tým, že posúdenie lúpeže podľa nového Trestného zákona v zmysle § 188 ods. 1 Tr. zák., za použitia asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v porovnaní s použitím rovnakej zásady a s prihliadnutím na trestnú sadzbu pri trestnom čine lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. (2 až 10 rokov), je pre obvineného priaznivejšie.

Tento záver si dovolací súd osvojuje ako správny s tým, že obsahové (vecné) námietky dovolateľa sa dotýkajú aj dovolaním výslovne nenapadnutého uznesenia Krajského súdu v Trnave z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o vine obvinených. Zároveň konštatuje, že nepoužitie neskoršieho, pre obvineného Z.D., priaznivejšieho Trestného zákona odvolacím súdom (ktorý na rozdiel od okresného súdu rozhodujúceho ešte v roku 2005 bol povinný v roku 2006 pri postupe podľa Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 skúmať nanovo trestnosť činov a nielen sa obmedziť na zrušenie výroku o treste) zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného, pretože posúdenie jeho skutku v bode 1/ bolo podstatne prísnejšie, než aké malo byť pri správnom použití zákona.

Vzhľadom na tieto zistenia neprichádzalo do úvahy len vyslovenie porušenia zákona dovolateľom označenými rozhodnutiami. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa výlučne viaže na uznesenie Krajského súdu v Trnave z 9. marca 2006, sp. zn. 6 To 1/2006, a preto uvedené rozhodnutie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie o treste už spomenutým rozsudkom Okresného súdu Senica z 2. februára 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 24. mája 2011, sp. zn. 6 To 44/2010, muselo byť zahrnuté medzi rozhodnutia, ktorými došlo k porušeniu zákona v neprospech obvineného Z.D.

V tejto spojitosti treba uviesť, že v prípade, keď odvolací súd zruší napadnutý rozsudok len vo výroku o treste (ako sa tak stalo v posudzovanom prípade uznesením odvolacieho súdu z 9. marca 2006) a v tomto rozsahu vráti vec súdu prvého stupňa, v ktorom prípade výrok o vine nadobudne právoplatnosť, dovolanie nemožno podať len proti výroku o vine, keďže vo veci existuje stav neukončeného trestného stíhania. V takom prípade je potrebné vyčkat' na uloženie trestu, alebo na upustenie od potrestania. Lehota na podanie dovolania potom aj vo vzťahu k výroku o vine plynie od doručenia rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o uložení trestu alebo bolo upustené od potrestania páchatel'a.

Na podklade skôruvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona tam konkretizovanými uzneseniami Krajského súdu v Trnave a ďalej postupoval tak, že tieto uznesenia zrušil, zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na ne nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a Krajskému súdu v Trnave prikázal, aby vec obvineného Z.D. v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol riadiac sa vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.). To v praktickej rovine znamená nutnosť zrušenia pôvodného rozsudku Okresného súdu Senica z 11. októbra 2005 vo výroku o vine z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a rozsudku toho istého súdu z 2. februára 2010 a následného nového rozhodnutia vo veci. Pritom bude musieť krajský súd prihliadať aj na nález Ústavného súdu z 27. novembra 2012, PL.ÚS 106/2011, publikovaný v Zbierke zákona 21. decembra 2012, týkajúci sa § 41 ods. 2 Tr. zák. Napokon dovolací súd upriamuje pozornosť krajského súdu na skúmanie toho, či rovnaké pochybenia, ktoré boli zistené u dovolateľa Z.D. sa nevzťahujú aj na odsúdeného M.S. V prípade pozitívneho zistenia bude u tohto prichádzať do úvahy použitie tzv. benefícia cohesionis.

89.

ROZHODNUTIE

Rozhodovanie súdu o zahľadení odsúdenia je podmienené žiadosťou odsúdeného, osôb, ktoré by mohli v prospech odsúdeného podať odvolanie alebo návrhom záujmového združenia občanov (§ 469 Tr. por.). Tým, je jednoznačne dané, že súd nerozhoduje z úradnej povinnosti (ex officio). Ak odsúdený túto možnosť nevyužije, jeho odsúdenie je v registri trestov naďalej vykazované so všetkými s tým spojenými právnymi (i morálnymi) dôsledkami.

Výnimkou z uvedeného je zahľadenie odsúdenia mladistvého, ktorému bol uložený trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok, dňom výkonu tohto trestu zo zákona (§ 121 ods. 1 Tr. zák.), a v ostatných prípadoch odsúdenia mladistvého na trest odňatia slobody rozhodovanie súdu o zahľadení odsúdenia aj bez návrhu, teda z úradnej povinnosti, po výkone trestu odňatia slobody (§ 121 ods. 2 Tr. zák., § 469 posledná veta Tr. por.).²

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2013, sp. zn. 2 Tdo 40/2013).

Najvyšší súd vyššie uvedeným uznesením na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného A.Z. podané prostredníctvom obhajkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. februára 2013, sp. zn. 3 To 114/2012, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Komárno zo 6. septembra 2012, sp. zn. 1 T 105/2011, bol A.Z. uznaný vinným prečinom porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že spolu s obvineným J.T.

dňa 2. apríla 2011 v čase okolo 22.30 hod. po predchádzajúcej dohode spolu s dvomi doposiaľ nestotožnenými osobami mužského pohlavia neoprávnene vnikli cez neuzamknutú bránu oplotenia a cez neuzamknuté vchodové dvere do rodinného domu č. X. na ulici T. v obci B.K., kde má trvalý pobyt poškodený Z.K., a jeho matka poškodená H.K., ktorí sa v tom čase nachádzali v predmetnom rodinnom dome, pričom po vniknutí do tohto domu fyzicky napadli poškodeného Z.K. tak, že ho udierali pästami po celom tele a doposiaľ nestotožnená osoba mužského pohlavia kovovým teleskopickým obuškom do oblasti predkolenia, pričom obžalovaný A.Z. fyzicky napadol tam prítomného N.T. tak, že ho udrel kovovým teleskopickým obuškom po predkolení, ktorý žiadne zranenie neutrpel, po čom odtiaľ odcudzil mobilný telefón značky Samsung, ďalší mobilný telefón značky Samsung GT – S5230, DSL Wifi router model D Link 264R sériové číslo X. a peňažné prostriedky v hotovosti vo výške 100 eur, čím spôsobil poškodenému Z.K. škodu v celkovej výške 288 eur a v dome zotrvali napriek výzve oprávnenej užívateľky poškodenej H.K., na jeho opustenie.

Za to mu súd uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h/ písm. m/, § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a 8 (ôsmich) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku podal obvinený A.Z. odvolanie.

Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 14. februára 2013, sp. zn. 3 To 114/2012, odvolanie obvineného A.Z. podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal A.Z. prostredníctvom obhajkyne dovolanie z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (v dovolaní zrejme omylom uvedené podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por.) – považujúc napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Nitre za rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, resp. na nesprávnom použití hmotnoprávných ustanovení.

² V prípade odsúdenia obvineného na trest, ktorý je zo zákona zahľadený jeho vykonaním (§ 32 písm. b/ až k/ Tr. zák.), je súd povinný túto skutočnosť oznámiť registru trestov (§ 92 ods. 2 Tr. zák.) bezodkladne potom, keď sa o vykonaní trestu dozvedel.

Nestotožnil sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorý mu uložil trest odňatia slobody s priťažujúcimi okolnosťami podľa § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., čo malo za dôsledok pri neexistencii poľahčujúcich okolností, zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby pri trestnom čine lúpeže o jednu tretinu. Namietal použitie ustanovenia § 37 písm. m/ Tr. zák., pretože dve odsúdenia má zahľadené a tretie, posledné síce zahľadené nemá, ale boli splnené všetky podmienky pre zahľadenie aj tohto odsúdenia, keď uložený trest vykonal 26. augusta 2007, trojročná lehota vedenia riadneho života po výkone trestu uplynula pred tým, než sa dopustil trestného činu (2. apríla 2011), za ktorý je aktuálne odsúdený. Priznal, že žiadosť o zahľadenie odsúdenia nepodal, ale pri splnení podmienok pre zahľadenie odsúdenia súdy oboch stupňov nedostatočne zvažili tieto skutočnosti podstatné pre priznanie priťažujúcej okolnosti a tieto otázky posudzovali čisto formálne. Podľa jeho názoru mali súdy otázku zahľadenia jeho posledného odsúdenia vyriešiť ako predbežnú.

V ďalšej časti dovolania A.Z. rozoberal nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 106/2011, z pohľadu uplatňovania asperačnej zásady, individualizácie trestu ako prostriedku dosiahnutia primeranosti trestu, aplikáciu tohto nálezu odvolacím súdom voči spoluobvinenému J.T., ktorému bol za viac trestných činov uložený miernejší trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov.

Dovoláním sa A.Z. domáha, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 5 písm. a/, § 39 ods. 1, § 37 písm. m/, § 92 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho Krajského súdu v Nitre vo výroku o treste a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K predmetnému dovolaniu obvineného A.Z. podala písomné vyjadrenie prokurátorka Okresnej prokuratúry Komárno. Poukázala v ňom na správne právne posúdenie zisteného skutku a na správne použitie hmotnoprávnych ustanovení. Nezistila žiadny zákonný dôvod na zmenu výroku, pretože v dovolaní nie je uvedený žiadny právne relevantný argument, s ktorým by sa neboli doposiaľ vo veci konajúce súdy náležite vysporiadali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 veta druhá Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným A.Z. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Uplatneným dovolacím dôvodom v podanom dovolaní obvineného A.Z. je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. – rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Ako vyplýva z celého kontextu podaného dovolania, ale najmä jeho konkretizácie zhrnutej dovolateľom v texte „ja podávam vo svoj prospech proti výroku o mne uloženom treste“, A.Z. sa prostredníctvom časti ustanovenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. o nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, snaží dosiahnuť zrušením rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 14. februára 2013, sp. zn. 3 To 114/2012, dovolacím súdom stav, aby odvolací súd pri inom uplatnení ustanovení Trestného zákona vzťahujúcich sa na uloženie trestu, mu mohol uložiť trest odňatia slobody kratšieho trvania ako štyri roky a osem mesiacov (trest uložený súdom prvého stupňa a potvrdený zamietnutím odvolania odvolacím súdom), argumentujúc tým, že súdy nižších stupňov podľa neho v rozpore so zákonnými ustanoveniami vzťahujúcimi sa na ukládanie trestov a s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, aplikovaním ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. mu znemožnili uloženie trestu odňatia slobody v základnej trestnej sadzbe pre trestný čin prísnejšie trestný zo zbíhajúcich sa trestných činov (jednočinný súbeh), v konkrétnom prípade trestnej sadzby odňatia slobody tri až osem rokov pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., ktorým bol uznaný vinným, až možnosťou ukládania mu trestu odvolacím súdom s použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. - mimoriadne zníženie trestu.

Dovolateľ svoje argumenty o znemožnení uloženia mu trestu v základnej trestnej sadzbe a bez použitia asperačnej zásady (§ 38 ods. 4 Tr. zák.) opiera o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra

2012, sp. zn. PL.ÚS 106/2011, pričom sa nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, že tento nález sa špeciálne týka ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., teda asperačnej zásady len v jednej časti.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, PL.ÚS 106/2011, rieši otázku súladu či nesúladu s ústavou ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (Trestný zákon), t.j. ukladania úhrnného trestu odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami (v kauze obvineného A.Z. ide o jednočinný súbeh a ukladanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 Tr. zák.).

Nález ústavného súdu však nemožno aplikovať na ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák., pretože použitie tohto ustanovenia (za splnenia zákonných podmienok) pri ukladaní úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. zvyšuje dolnú hranicu trestnej sadzby najprísnejšie trestného činu o jednu tretinu rozdielu hornej hranice a dolnej hranice základnej zákonom stanovenej trestnej sadzby (§ 38 ods. 8 Tr. zák.) Naviac si treba uvedomiť, že ukladanie trestu podľa ustanovenia § 41 ods. 1 Tr. zák. (prípado obvineného A.Z.) v sebe obnáša aplikovanie absorpčnej (pohlcovacej) zásady, ktorej obsahom je pravidlo, že vyšší, resp. prísnejší trest pohlcuje trest nižší (poena maior absorbet minorem), čo samo osebe je výrazným benefitom pre páchatel'a, ktorému sa trest ukladá. Vychádzajúc z uvedeného takto vzniknutá trestná sadzba pri aplikovaní ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. nie je neprimeranou pre ukladanie trestu.

Samotné uplatnenie ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. je možné len za predpokladu prevahy prirážajúcich okolností nad poľahčujúcimi okolnosťami. V trestnej veci A.Z. sudy nižších stupňov ako prirážajúcou okolnosť uplatnili spáchanie viacerých trestných činov (§ 37 písm. h/ Tr. zák.) a skutočnosť, že už bol za trestný čin odsúdený (§ 37 písm. m/ veta pred bodkočiarkou Tr. zák.). Spáchanie viacerých trestných činov, v konkrétnom prípade zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., je nepochybné a nič na tom nemení ani to, že sa jedná o jednočinný súbeh (uplatnenie absorpčnej zásady). Dovolaťom je namietané uplatnenie súdmi prirážajúcej okolnosti § 37 písm. m/ Tr. zák., čo bol už za trestný čin odsúdený a neuplatnenie vety za bodkočiarkou tohto ustanovenia „súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadnuť“.

Najvyšší súd konštatuje, že ukladanie trestu obvinenému A.Z. súdom prvého stupňa za použitia ustanovenia § 37 písm. m/ Tr. zák. bolo už predmetom odvolania obvineného. Odvolací súd vo svojom rozsudku problém použitia prirážajúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. označený odvolateľom priamo neriešil, poukázal len na to, že aj neprihliadnutie na predchádzajúce odsúdenia A.Z. pri ukladaní trestu by nič nemenilo na fakte prevahy prirážajúcich okolností – prirážajúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., čím ostáva aktuálne použitie § 38 ods. 4 Tr. zák. pri ukladaní trestu.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že problematika uplatnenia ustanovenia § 37 písm. m/ veta pred bodkočiarkou, resp. § 37 písm. m/ veta za bodkočiarkou, má širší rámec.

Prvou možnosťou je situácia neexistencie prirážajúcej okolnosti § 37 písm. m/ Tr. zák. u obvineného A.Z., ak by mal zahladené aj odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 27. februára 2006, sp. zn. 3 T 104/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava z 10. októbra 2006, sp.zn. 4 To 59/2006, ktorým mu bol za trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. (č. 140/1961 Zb. v znení noviel) uložený trest odňatia slobody 5 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, ktorý trest vykonal 26. augusta 2007. Znamenalo by to nielen neexistenciu prirážajúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., ale zároveň za splnenia iných podmienok poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. – vedenie pred spáchaním trestného činu riadneho života, čo by vykompenzovalo prirážajúcu okolnosť spáchania viacerých trestných činov podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. a v konečnom dôsledku znamenalo nepoužitie ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. a ukladanie úhrnného trestu odňatia slobody v rámci základnej trestnej sadzby pre prísnejšie trestný zo zbíhajúcich sa trestných činov – zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. – tri až osem rokov odňatia slobody.

Zahladenie odsúdenia pri trestnom čine výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. s trestnou sadzbou odňatia slobody až na dva roky, vyžaduje po výkone trestu odňatia slobody vedenie riadneho života po dobu najmenej tri roky (§ 92 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.), ktorá doba v konkrétnom prípade uplynula 27. augusta 2010, teda pred spáchaním trestných činov (2. apríla 2011), ktorými bol obvinený uznaný vinným rozsudkom súdu prvého stupňa.

Zahľadenie odsúdenia je rozhodovanie súdu na základe žiadosti odsúdeného, osôb, ktoré by mohli v prospech odsúdeného podať odvolanie alebo na návrh záujmového združenia občanov (§ 469 Tr. por.). Z uvedeného vyplýva, že po uplynutí trojročnej lehoty po výkone trestu odňatia slobody, t.j. po 27. auguste 2010 mohol A.Z. úspešne dosiahnuť zahľadenie citovaného odsúdenia so všetkými dôsledkami už uvedenými pre ukládanie mu úhrnného trestu pri aktuálnom odsúdení. Tým, že rozhodovanie o zahlodení odsúdenia je podmienené žiadosťou odsúdeného, je jednoznačne dané, že sa nejedná o rozhodovanie súdu z úradnej povinnosti (ex officio), ako to vyžaduje v podanom dovolaní obvinený riešením predbežnej otázky. Zahľadenie odsúdenia je zákonom predpokladanou možnosťou umožniť, aby sa pri splnení určitých podmienok odstránili nepriaznivé dôsledky odsúdenia, ktoré trvajú aj po výkone trestu a ktoré by mohli odsúdenému sťažovať jeho uplatnenie v ďalšom živote. Ak túto možnosť odsúdený nevyužije, jeho odsúdenie je v registri trestov naďalej vykazované so všetkými s tým spojenými právnymi (i morálnymi) dôsledkami.

Výnimkou z uvedeného je zahľadenie odsúdenia mladistvého, ktorému bol uložený trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok, dňom výkonu tohto trestu (§ 121 ods. 1 Tr. zák.), o čom je povinný z úradnej povinnosti rozhodnúť súd za splnenia zákonných podmienok (§ 121 ods. 2 Tr. zák., § 469 posledná veta Tr. por.) správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak by tak súd z akýchkoľvek dôvodov neučinil a o zahlodení (či nezahlodení) takéhoto odsúdenia by nerozhodol, muselo by to byť riešené ako predbežná otázka v konaní, v ktorom je potrebné posúdiť vplyv zahlodenia či nezahlodenia takého odsúdenia pre uloženie trestu, zaradenie obvineného do ústavu na výkon trestu s príslušným stupňom strázenia, či iné zákonom predpokladané rozhodnutie. Uvedená špeciálna úprava rozhodovania o zahlodení (či nezahlodení) odsúdenia u mladistvých z úradnej povinnosti súdom je prejavom prístupu ku skupine osôb, ktoré sú vo veku mladistvých alebo blízkom tomuto veku pre ich emočnú nezrelosť vo vzťahu k spáchaniu trestných činov a dôsledkom potrestania pre ich ďalší život, avšak aj tu s výnimkou akcentu na uložený trest odňatia slobody do jedného roka, ktorý je spravidla ukladaný za menej závažné trestné činy.

Uvedené benefity sa však nevzťahujú na dospelých odsúdených, kde platia už uvedené všeobecné pravidlá pre zahlodenie odsúdení. Preto nie je dôvodné, tak ako to požadoval v podanom dovolaní A.Z., aby súdy riešili zahlodenie jeho odsúdenia v rámci predbežnej otázky. Takýto postup prichádza do úvahy vtedy, ak bez neho nemožno rozhodnúť, napr. ukládanie súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák., kde v odseku 3 zákon uvádza, že ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchatel'a hľadí, ako keby nebol odsúdený. Iná je situácia pre riešenie otázky pre zaradenie odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s príslušným stupňom strázenia, čo je aj prípad rozhodovania súdov nižších stupňov v aktuálnej trestnej veci A.Z., kde sa vychádza z predpokladu, že pokiaľ nie je odsúdenie zahlodené, prihliada sa na to pri použití ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (ak sa jedná o dobu výkonu trestu odňatia slobody v posledných desiatich rokoch pred spáchaním aktuálneho trestného činu). I tu je prípustná výnimka, avšak vzťahujúca sa opäť na odsúdenie mladistvého a vyriešenie predbežnej otázky v zmysle § 7 ods. 1 Tr. por., ak súd nerozhodol o zahlodení (či nezahlodení) jeho odsúdenia po výkone trestu odňatia slobody (pozri rozhodnutie R 53/1968). Opak, t.j. rozhodovanie v rámci predbežnej otázky o zahlodení odsúdení (u dospelých páchatel'ov) v rámci každého rozhodovania o zaradení do ústavu na výkon trestu s minimálnym, či stredným stupňom strázenia, by znamenalo de facto nahradzovanie rozhodnutí o zahlodení odsúdení podľa § 92 Tr. zák. a popieralo by to zmysel ustanovenia § 469 Tr. por. o rozhodovaní na základe žiadosti (prípadne návrhu) a znamenalo by to právnú neistotu právoplatnosťou uzavretých rozhodnutí súdov, keďže rozhodnutie o zahlodení odsúdenia podľa všeobecných ustanovení je rozhodnutím všeobecne platným pre všetky konania, avšak rozhodnutie v rámci predbežnej otázky je rozhodnutím ad hoc (pre tento prípad) nemajúce všeobecnú platnosť. Nemožno preto akceptovať názor dovolateľa, že bolo povinnosťou súdu prvého či druhého stupňa vyriešiť zahlodenie odsúdenia A.Z. v jeho predchádzajúcej trestnej veci v rámci predbežnej otázky v tomto konaní.

Najvyšší súd rozhodujúc o podanom dovolaní nemôže ako inštancia tretieho stupňa zasahovať do ukládania trestov, iba pokiaľ by predmetom jeho rozhodovania bol uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. – t.j., že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, čo nie je prípad obvineného A.Z., ktorému bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo pokiaľ by v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (všeobecný hmotnoprávny dôvod vo vzťahu k špeciálnemu hmotnoprávnemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. vzťahujúcim sa k výroku o treste) bolo preukázané nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia (než je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku) Tak ako bolo uvedené v predchádzajúcom texte odôvodnenia tohto rozhodnutia, najvyšší súd takýto dôvod porušenia zákona v konkrétnom rozhodnutí krajského súdu nezistil (rovnako ako v jemu predchádzajúcom rozhodnutí okresného súdu). K všeobecnej námietke uplatnenej

dovolateľom o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku dovolací súd len podotýka, že súdy nižších stupňov skutok obvineného A.Z. správne právne kvalifikovali, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Najvyššiemu súdu z pozície dovolacieho súdu neprináleží zasahovať do ukladania trestov v konkrétnych veciach posudzovaním otázky použitia mimoriadneho zníženia trestu, a teda zaujatia stanoviska, či súdy nižších stupňov v konkrétnej veci mali alebo mohli uplatniť ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., ako to požaduje v podanom dovolaní obvinený A.Z. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že z pozície jeho rozhodovacej právomoci ako dovolacieho súdu mu neprináleží ani posudzovanie otázok primeranosti pomerov uložených trestov za konkrétne trestné činy spolupáchateľov, ako to namieta v dovolaní A.Z. poukazovaním na uložený trest jeho spolupáchateľovi v nižšej výmere za závažnejšie trestné činy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným A.Z. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

90.

ROZHODNUTIE

Právo na tlmočníka a prekladateľa patrí medzi základné práva osôb uvedených v § 2 ods. 20 Tr. por., garantované Ústavou Slovenskej republiky. Ak si takáto osoba zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočnikov zapísaný žiadny tlmočník alebo prekladateľ alebo vec neznesie odklad a zapísaný tlmočník a prekladateľ nie je dostupný, príberie orgán činný v trestnom konaní alebo súd tlmočníka alebo prekladateľa na úradný jazyk štátu, ktorému táto osoba rozumie³ (§ 28 ods. 2, ods. 3 Tr. por.). Ak má orgán činný v trestnom konaní alebo súd dostatočne preukázané, že takým jazykom je slovenský jazyk, príbratie tlmočníka alebo prekladateľa nie je potrebné.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. mája 2013, sp. zn. 2 Tost 17/2013).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí 28. mája 2013 vo vyššie uvedenej veci o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 9. mája 2013, sp. zn. 6 Ntc 10/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby S.B. zamietol.

O d ô v o d n e n i e :

Na S.B. Okresný súd Zwolle-Lelystad, Holandské kráľovstvo, vydal dňa 15. apríla 2013 pod sp. zn. 24-001184-10 Európsky zatýkací rozkaz (ďalej len EZR) za účelom jeho vydania na územie Holandského kráľovstva na účel výkonu zvyšku trestu odňatia slobody v trvaní 230 dní (celková výmera trestu 23 mesiacov), ktorý mu bol uložený pre trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 273f Tr. zák. Holandského kráľovstva.

Na základe návrhu krajského prokurátora zo 7. mája 2013, sp. zn. 2 Kpt 48/2013 sudca krajského súdu podľa § 15 ods. 2 zák. č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o EZR) rozhodol, že vyžiadanú osobu – S.B., občana Slovenskej republiky, berie do predbežnej väzby, ktorá začala plynúť 6. mája 2013 a vykoná sa v Ústave na výkon väzby v Košiciach.

Proti tomuto uzneseniu S.B. do zápisnice o svojom výsluchu pred sudcom krajského súdu zahlásil sťažnosť, ktorú neskôr prostredníctvom svojho obhajcu písomne odôvodnil.

V písomnom odôvodnení sťažnosti uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za vecne neodôvodnené. Súd sa nezaoberal formálnymi a materiálnymi podmienkami väzby, koncentroval sa len na objasnenie dôvodov nepríbratia tlmočníka do konania, ktoré nakoniec odôvodnil len účelovo.

Žiadal preto, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade takto podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť S.B. nie je dôvodná.

Je treba súhlasiť so sťažnostnými námietkami vyžiadanej osoby v tom smere, že krajský súd vo svojom odôvodnení napadnutého uznesenia sa sústredil hlavne na odôvodnenie absencie tlmočníka v predmetnom konaní a odôvodneniu podmienok predbežnej väzby venoval len malý priestor. Najvyšší súd preto k uvedeným sťažnostným námietkam uvádza nasledovné:

Podľa § 13 odsek 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o EZR príslušníci Policajného zboru zadržia osobu, ktorej prítomnosť bola zistená na území Slovenskej republiky a na ktorú bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, alebo vyhotovený záznam podľa § 3 písm. l/ a jej zadržaniu nebráni prekážka podľa § 12. Príslušníci Policajného zboru oboznámia zadržanú osobu s dôvodmi jej zadržania a poučia ju o práve zvoliť si obhajcu a o práve na tlmočníka. O zadržaní osoby informujú bezodkladne prokurátora príslušného podľa § 11 odsek 1. Prokurátor o začatí konania bezodkladne informuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a útvar Siréne.

Podľa odseku 2/ citovaného ustanovenia ak prokurátor do 48 hodín od zadržania neprepustí zadržanú osobu, podá v tejto lehote súdu návrh na jej vzatie do predbežnej, alebo vydávacej väzby, ku ktorému pripojí

³ Slovom aj písmom alebo len slovom alebo len písmom, čo determinuje rozhodnutie o príbratí tlmočníka a prekladateľa alebo len tlmočníka, resp. len prekladateľa.

európsky zatýkací rozkaz, alebo ak ten nie je k dispozícii, záznam; záznam má do doručenia európskeho zatýkacieho rozkazu rovnaké účinky ako európsky zatýkací rozkaz. Ak prokurátor osobu prepustí, informuje o tom útvar SIRENE; ak tento útvar nie je príslušný konať, postúpi informáciu útvaru INTERPOL.

Podľa § 15 odsek 1 zákona o EZR účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydanie, nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje.

Podľa odseku 2/ citovaného ustanovenia sudca krajského súdu je povinný do 48 hodín od prevzatia zadržanej osoby a od doručenia návrhu prokurátora na jej vzatie do predbežnej väzby túto vypočítať a rozhodnúť o jej vzatí do predbežnej väzby, alebo ju prepustiť na slobodu. Dôvodmi väzby podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní (t. j. § 71 Tr. por.) nie je pritom viazaný. Ak sudca rozhodne, že zadržaná osoba sa ponecháva na slobode, súčasne môže rozhodnúť o uložení primeraných opatrení, alebo obmedzení na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní, ktorý sa použije primerane. Ak v čase rozhodovania o predbežnej väzbe nie je k dispozícii európsky zatýkací rozkaz, rozhoduje na návrh prokurátora, ku ktorému je pripojený záznam podľa § 3 písmeno l/.

V posudzovanom prípade zákonné podmienky pre postup podľa citovaného ustanovenia boli splnené. S.B. bol zadržaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu 6. mája 2013 o 9.15 hod. príslušníkmi policajného zboru, čoho dôkazom je zápisnica o jeho zadržaní (čl.6). Prokurátor krajskej prokuratúry menovaného neprepustil zo zadržania, ale podal na príslušnom súde nasledujúceho dňa o 14.25 hod. návrh na jeho vzatie do predbežnej väzby, teda zákonnú 48 hodinovú lehotu neprekročil. Sudca krajského súdu rozhodol o jeho vzatí do predbežnej väzby už napadnutým uznesením. Z uvedeného vyplýva, že ani krajský súd 48 hodinovú zákonnú lehotu neprekročil.

Niet sporu ani o tom, že na S.B. Okresný súd Zwolle-Lelystad v Holandskom kráľovstve vydal európsky zatýkací rozkaz pod vyššie uvedenou spisovou značkou, pretože bol právoplatne odsúdený za spáchanie skutku popísaného v tomto európskom zatýkacom rozkaze, pričom skutok je označený ako trestný čin obchodovania s ľuďmi (§ 273f Tr. zák. Holandského kráľovstva s trestnou sadzbou až 8 rokov), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody 23 mesiacov, z ktorého nevykonaná časť predstavuje už uvedených 230 dní. Justičným orgánom Holandského kráľovstva bol uvedený trestný čin označený v európskom zatýkacom rozkaze ako obchodovanie s ľuďmi pod bodom c/ § 4 odsek 4/ zákona číslo 154/2010 Z.z. o EZR. V tejto súvislosti je potrebné S.B. pripomenúť ustanovenie § 4 odsek 5/ spomínaného zákona, podľa ktorého pre priradenie trestného činu, pre ktorý sa žiada vydanie, k niektorej z kategórií trestných činov uvedených v odseku 4, sa nevyžaduje, aby sa pomenovanie, alebo znaky trestného činu podľa právneho poriadku štátu pôvodu a vykonávajúcemu štátu zhodovali, a podľa § 4 ods. 3/ vykonávajúci orgán v Slovenskej republike ani nie je oprávnený skúmať, či ide o trestný čin podľa práva vykonávajúcего štátu.

Za daného stavu preto sudca krajského súdu nepochybil, keď menovaného vzal do predbežnej väzby. V prejednávacom prípade skúmať prítomnosť dôvodov väzby v zmysle ustanovenia § 71 Trestného poriadku Slovenskej republiky, ako na to poukazoval S.B. pri svojom výsluchu na krajskom súde v Košiciach, neprichádza do úvahy. Ako to vyplýva z už citovaného ustanovenia § 15 ods. 2 zákona o EZR súd pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do predbežnej väzby nie je viazaný dôvodmi väzby podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní (Trestný poriadok), lebo rozhodujúcim účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky a splniť tak účel, pre ktoré sa vydávacie konanie vedie. V danom štádiu extradičného konania súd ani neskúma, či sú dané podmienky na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu. Týmito podmienkami sa bude zaoberať až po ukončení predbežného vyšetrovania na návrh prokurátora o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle ustanovenia § 22 zákona číslo 154/2010 Z.z. o EZR.

Pokiaľ sa týka neúčasti tlmočníka a odôvodnenia zákonnosti postupu krajského súdu v jeho uznesení najvyšší súd nemôže súhlasiť s prezentovaným názorom súdu, že požiadavka vyžiadanej osoby na tlmočníka z albánskeho jazyka mala obštrukčný charakter. V tomto ohľade je treba súhlasiť so sťažnostným názorom S.B., že ide o jeho zákonne právo garantované Ústavou Slovenskej republiky.

Na druhej strane najvyšší súd však konštatuje, že S.B. svoje právo na tlmočníka uplatnil až v závere svojho výsluchu (po skončení jeho vecnej časti), pričom dovtedy realizoval svoj výsluch v slovenskom jazyku, ktorému podľa svojho vlastného vyjadrenia rozumie (čl.39 a 40). Úkon, t. j. výsluch S.B., je potrebné preto vzhľadom na jeho faktický priebeh považovať za vykonaný v súlade s ustanovením § 28 ods. 2 Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia totiž, ak si osoba podľa § 2 ods. 20 Tr. por. zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiadny tlmočník, alebo vec neznesie odklad a zapísaní tlmočníci nie sú dostupní (ako v tomto prípade), príberie orgán činný v trestnom konaní, alebo súd tlmočníka na úradný jazyk štátu, ktorému táto osoba rozumie. V tomto prípade sa jednalo o slovenský jazyk, a preto faktické príbratie tlmočníka nebolo ani potrebné.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval sťažnosť vyžiadanej osoby, S.B. za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Tr. por. zamietol.

91.

ROZHODNUTIE

I. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd priberie podľa § 28 ods. 3 Tr. por. prekladateľa, ak je to potrebné na preloženie písomnosti. Vo vzťahu k prekladu zo slovenského jazyka do jazyka, ktorému obvinený rozumie, posudzuje príslušný orgán potrebu prekladu najmä vzhľadom na rozsah a obsah písomností, ktorých znenie bolo obvinenému pretlmočené tak, aby bola zachovaná dostatočná možnosť uplatnenia jeho obhajobných práv (§ 28 ods. 1, 2, § 34 Tr. por.).

II. Dostatočnosť uplatnenia obhajobných práv (§ 34 Tr. por.) predpokladá ich uplatnenie v primeranej miere a zahŕňa aj preklad základných dokumentov, medzi ktoré patria najmä rozhodnutie o pozbavení osobnej slobody, obvinenie, obžaloba a rozsudok, vykonaný v primeranom čase, t.j. v čase, keď obvinený môže procesne účinne na základe ich obsahu uplatniť svoje zákonné práva.

III. Právom obvineného na predkladateľa v zmysle § 2 ods. 20 Tr. por. sa rozumie možnosť obvineného zabezpečiť si osobne alebo prostredníctvom obhajcu preklad akejkoľvek písomnosti, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho alebo súdneho spisu, okrem písomností, ku ktorým obvinený nemá prístup po dobu odopretia nazretia do vyšetrovacieho spisu (§ 69 ods. 2 Tr. por.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2013, sp. zn. 2 Tdo 38/2013).

Na neverejnom zasadnutí konanom 13. augusta 2013 Najvyšší súd SR vyššie označeným uznesením dovolanie obv. O.A.I. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. decembra 2012, sp. zn. 4 To 84/2012, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol bez preskúmania veci, lebo zistil, že je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného O.A.I., štátneho občana Nigérie, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 13. apríla 2012, sp. zn. 2 T 36/2011.

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný I. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov, alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b/, c/ a d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa do 15. marca 2011 do 17.20 hod. v Bratislave na Letisku Milana Rastislava Štefánika, neoprávnené doviezol neznámy biely lisovaný materiál, ktorý si neoprávnené zadovážil a prechovával vo vnútorných orgánoch svojho vlastného tela, pričom dňa 15. marca 2011 o 17.20 hod., pri prílete leteckej linky FR 5565 z Alicante do Bratislavy, bol kontrolovaný pracovníkom Colného kriminálneho úradu Bratislava, bol u neho vykonaný predbežný drogový test Dipro Druglab na prítomnosť drog, s pozitívnym výsledkom na prítomnosť kokaínu a následne bolo zistené, že v brušnej dutine u obvineného sa nachádza celkom 78 kusov uzatvorených plastových balíčkov v tvare rotačného elipsolu, pričom znaleckým skúmaním na KEÚ PZ Bratislava, odvetvie kriminalistická toxikológia a kriminalistická a súdna chémia, bolo zistené, že v predložených balíčkoch sa nachádzal kokaín s celkovou hmotnosťou 1415,07 gramu, pričom podľa vyjadrenia PPZ, ÚBOK, Národnej protidrogovej jednotky, predpokladaná hodnota 1000 g (1 kg) kokaínu predstavuje sumu 50.000,- euro až 100.000,- euro, čo pri množstve 1415,07 g predstavuje sumu najmenej 70.753,50 eura.

Za to mu bol podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 (pätnásť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd súčasne uložil obžalovanému ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok a podľa § 65 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 12 (dvanásť) rokov.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 16. januára 2013.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (právo na obhajobu bolo porušené závažným spôsobom) a v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Vecne argumentuje, že nebola dokázaná vedomostná zložka jeho konania. Nevedel totiž, čo obsahujú predmetné kapsule a nepoznal ich cenu. Preto v jeho konaní absentuje úmysel prevážať omamnú látku v značnom rozsahu. Následne uvádza, že jeho úmysel smeroval len k transportu kapsúl na územie Rakúska, preto právna kvalifikácia by mala byť zmenená s poukazom na znenie § 172 ods. 1 písm. b/ a d/ Tr. zák.

Vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) uvádza, že všetky písomnosti a zápisnice z výsluchov, ktoré boli zo strany orgánov činných v trestnom konaní predložené na podpis, boli vyhotovené výlučne len v slovenskom jazyku, hoci v danom prípade mu mali byť všetky písomnosti doručené a predložené v anglickom jazyku, keďže v tomto jazyku bolo vedené trestné konanie.

V nadväznosti na uvedenú okolnosť spochybňuje svoju výpoveď z prípravného konania, kedy nevedel, čo podpisuje.

Dovolaateľ taktiež namieta neprimeranosť trestu a okolnosť, že bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, pretože nebolo vylúčené použitie ustanovenia § 48 ods. 4 Tr. zák., a zaradiť ho do ústavu na výkon trestu so stredným resp. minimálnym stupňom stráženia.

V závere svojho podania navrhuje:

„Vzhľadom na všetky nami uvádzané skutočnosti navrhujeme dovolaciemu súdu, aby podľa § 386 Tr. zák. zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok Okresného súdu Bratislava I a podľa § 388 Tr. zák. vec prikázal na nové prerokovanie a rozhodnutie.

V prípade, že sa dovolací súd nestotožní so zmenou právnej kvalifikácie v zmysle § 172 ods. 1 písm. b/ a písm. d/ Tr. zák., alternatívne navrhujeme, aby dovolací súd zrušil výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava I v časti zaradenia môjho klienta do ústavu na výkon trestu odňatia slobody tak, že obžalovaný bude zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym, resp. stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 4 Tr. zák.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodov uvedených v § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por. Zároveň však zistil, že je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu absenciou prekladu písomností v trestnom konaní pre obvineného:

§ 28 Tr. por. znie:

(1) Ak je potrebné pretlmočiť obsah výpovede alebo ak osoba uvedená v § 2 ods. 20 vyhlási, že nerozumie jazyku, v ktorom sa konanie vedie, alebo nehovorí týmto jazykom, priberie sa tlmočník opatrením. Tlmočníkom môže byť výnimočne aj zapisovateľ.

(2) Ak si osoba podľa § 2 ods. 20 zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiadny tlmočník, alebo vec neznesie odklad a zapísaní tlmočníci sú nedosiahnuteľní, priberie orgán činný v trestnom konaní alebo súd tlmočníka na úradný jazyk štátu, ktorému táto osoba rozumie.

(3) Ak je potrebné preložiť zápisnicu o výpovedi alebo inú písomnosť, priberie sa prekladateľ opatrením. Ustanovenie odseku 2 sa použije primerane.

§ 29 ods. 1 Tr. por. znie:

(1) O ustanovení tlmočníka alebo prekladateľa, o spôsobilosti na túto funkciu a o vylúčení z nej, o práve odoprieť uskutočnenie tlmočnickeho alebo prekladateľského úkonu, o sľube a pripomenutí povinností pred uskutočnením tlmočnickeho alebo prekladateľského úkonu, ako aj o náhrade hotových výdavkov a odmene za tlmočnický alebo prekladateľský úkon platia osobitné predpisy.

§ 2 ods. 20 Tr. por. znie:

Ak obvinený, jeho zákonný zástupca, poškodený, zúčastnená osoba alebo svedok vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, má právo na tlmočníka a prekladateľa.

Pokiaľ ide o preklad písomností v kontexte uvedených ustanovení, platí nasledovné:

Orgán činný v trestnom konaní alebo súd priberie podľa § 28 ods. 3 Tr. por. prekladateľa na preloženie písomností, ak je to potrebné. Vo vzťahu k prekladu zo slovenského jazyka do jazyka, ktorému obvinený rozumie, posudzuje dotknutý orgán potrebu prekladu najmä vzhľadom na rozsah a obsah písomností, ktorých znenie bolo obvinenému pretlmočené (§ 28 ods. 1, 2 Tr. por.), a to tak, aby bola zachovaná dostatočná možnosť uplatnenia obhajobných práv (§ 34 Tr. por.).

Právom obvineného na prekladateľa v zmysle § 2 ods. 20 Tr. por. sa rozumie možnosť obvineného zabezpečiť si osobne alebo prostredníctvom obhajcu preklad akejkoľvek písomnosti, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho alebo súdneho spisu, okrem písomností, ku ktorým obvinený nemá prístup po dobu odopretia nazretia do vyšetrovacieho spisu (§ 69 ods. 2 Tr. por.).

V reáliách preskúmvanej veci:

Už súdy prvého aj druhého stupňa odôvodnili, prečo neboli obhajobné práva v namietaných súvislostiach porušené. Najvyšší súd v nadväznosti na dovoláciu námietku dodáva:

Pri výsluchu obvineného po vznesení obvinenia bola prítomná tlmočnica do jazyka anglického. Obvinený vyhlásil, že týmto jazykom hovorí (pri svojom predchádzajúcom výsluchu ako podozrivej osoby, vykonanom v ten istý deň - 16. marca 2011, tiež za prítomnosti tlmočnice, uviedol, že angličtinu ovláda slovom aj písmom).

Pri oboch výsluchoch bol prítomný aj obhajca.

Obvinený ďalej vyhlásil, že obsahu uznesenia o vznesení obvinenia porozumel a sťažnosť proti nemu nepodal, ďalej vypovedal k veci.

Tlmočník bol prítomný aj pri rozhodovaní o väzbe obvineného.

Obhajca obvineného bol potom prítomný pri výsluchoch svedkov v prípravnom konaní a pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu (spoločne s obvineným) v závere vyšetrovania. Po preštudovaní vyšetrovacieho spisu boli uplatnené konkrétne návrhy na zmenu právnej kvalifikácie vo vzťahu ku zisteným skutkovým okolnostiam. Až vtedy (na rozdiel od vyhlásení pred a po vznesení obvinenia) bola obvineným uvedená okolnosť, že rozumie právnym pojmom len v materinskom jazyku IGBO a žiadal tlmočníka z a do tohto jazyka. Také tvrdenie však nezodpovedá vecným a právnym námietkam, uplatneným pri tomto úkone prostredníctvom obhajcu.

Aj v súdnom konaní bol pri všetkých úkonoch prítomný tlmočník. Súd hneď pri pôvodnom rozhodovaní o väzbe po podaní obžaloby preveril prostredníctvom oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, že angličtina je úradným jazykom Nigérie, ktorej je obvinený štátnym občanom. Súd v nadväznosti na to zotrval na vedení konania pri tlmočení do a z angličtiny, keďže nie je možné zabezpečiť tlmočníka z jazyka IGBO a angličtina je jazykom, ktorému obvinený rozumie.

Pri predbežnom prejednaní obžaloby bola obvinenému poskytnutá obžaloba aj v texte, preloženom tlmočníkom do anglického jazyka.

Na hlavnom pojednávaní obžalovaný vyhlásil, že obžalobe rozumie a tlmočník vykonával simultánne tlmočenie obvinenému do angličtiny vo vzťahu ku všetkým prednesom súdu i zúčastnených osôb a prednesy obvineného prekladal do slovenčiny. To sa týka aj čítania listinných dôkazov.

Na základe žiadosti obhajkyne, zvolenej v priebehu súdneho konania namiesto dovtedajšieho ustanoveného obhajcu, boli ešte pred vykonaním záverečného hlavného pojednávania pre obvineného cestou úradného prekladateľa preložené do angličtiny uznesenie o vznesení obvinenia, rozhodnutie o ponechaní vo väzbe, vydané súdom po podaní obžaloby a obžaloba (v tomto prípade už prostredníctvom prekladateľa).

Po vyhlásení dokazovania za skončené na hlavnom pojednávaní 13. apríla 2012 neboli zo strany obhajoby návrhy na doplnenie ani opakovanie dokazovania.

Na účely odvolacieho konania bol obvinenému cestou predkladateľa preložený do anglického jazyka rozsudok súdu prvého stupňa.

Tieto okolnosti materiálne zodpovedajú zabezpečeniu tlmočenia aj prekladu do jazyka, ktorému obvinený rozumie, v súlade s kritériami § 2 ods. 20 a § 28 Tr. por. tak, že v konaní bol umožnený náležitý výkon obhajobných práv, generálne definovaných v § 34 Tr. por. To sa v konkrétnych súvislostiach prejavilo v účasti obvineného na dokazovaní v súdnom konaní, kde bol poskytnutý zákonný priestor obhajobe samostatnej i prostredníctvom obhajcu, a to v oboch stupňoch tohto konania (ako tomu nasvedčujú reálie spisového materiálu).

Boli splnené v potrebnej miere i kritériá Článku 5 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (teda oboznámenie s dôvodmi zatknutia a s každým obvinením proti dotknutej osobe v jazyku, ktorému táto osoba rozumie).

Pokiaľ ide o kritériá smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, jej implementačná lehota je ustanovená do 27. októbra 2013 (Článok 9). Samotná smernica nemá priamy účinok ak je potrebná jej transpozícia do vnútroštátneho právneho poriadku prostredníctvom zákona.

Napriek tomu, kritériá tohto právne záväzného aktu Európskej únie boli v preskúvanom konaní splnené v miere potrebnej pre dostatočné uplatnenie obhajobných práv obvineného.

V prvom rade, od začatia konania bolo zabezpečené tlmočenie, a to už vo vzťahu k obsahu vzneseného obvinenia (pri výsluchu obvineného). Menovaný bol zastúpený obhajcom už pri svojom výsluchu ako podozrivej osoby (vykonanom rovnako za prítomnosti tlmočníka) ešte pred vznesením obvinenia a ďalej po celú dobu konania, ako už bolo uvedené (a čo má vzťah i k podstate riešenej problematiky).

Z hľadiska prekladu základných dokumentov pre zabezpečenie schopnosti uplatniť právo na obhajobu, medzi ktoré patrí rozhodnutie o pozbavení osobnej slobody, obvinenie, obžaloba a rozsudok, vykonaného v primeranom čase (Článok 3 bod 1. a 2.):

Okrem pretlmočenia obsahu vzneseného obvinenia a obžaloby, vrátane vyhotovenia jej písomného textu v angličtine, boli dotknuté dokumenty následne v priebehu súdneho konania (ako už bolo popísané) obžalovanému aj preložené predkladateľom. Takto mu boli poskytnuté ešte pred vykonaním záverečnej časti hlavného pojednávania, na ktorej sa vykonávalo aj dokazovanie, toto dokazovanie bolo celkovo uzatvorené po umožnení uplatniť návrhy na jeho doplnenie, a po záverečných rečiach strán súd prvého stupňa meritórne rozhodol.

Taký postup včas umožnil obvinenému samostatne i cestou obhajcu vyjadriť sa aj k dotknutým písomnostiam, prípadne v tejto súvislosti navrhnúť vykonanie ďalších alebo opakovanie už vykonaných dôkazov (k čomu nedošlo).

Ako už bolo opäť uvedené, na účel odvolacieho konania bol rozsudok súdu prvého stupňa pre obžalovaného tiež preložený prekladateľom.

Nezistil teda ani dovolací súd porušenie práva na obhajobu v namietanom smere, ktoré by znamenalo splnenie dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

To sa týka tlmočenia a prekladu do jazyka anglického, o ktorom bolo od vznesenia obvinenia správne zistené, že mu obvinený rozumie. Neskoršie zmenené tvrdenia obvineného ohľadom tejto okolnosti je potrebné hodnotiť ako taktiku jeho obhajoby.

Rovnako je zrejmé, že povinnosť zabezpečiť tlmočenie a preklad bola splnená použitím angličtiny na tento účel, a to pri nemožnosti tlmočiť a prekladať do jazyka IGBO. Nie je reálne zabezpečiť komunikáciu s obvineným v ktoromkoľvek inom než úradnom jazyku paralelne používanom v dotknutom domovskom (navyše geograficky vzdialenom) štáte. Podstatným zákonným kritériom potom je, že obvinený použitému úradnému jazyku rozumie (§ 28 ods. 1, 2 Tr. por.).

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia najvyšší súd sa podrobne zaoberal námietkami obvineného o nedostatku subjektívnej stránky vo vzťahu k použitej právnej kvalifikácii skutku, primeranosťou uloženého trestu a zaradením obvineného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody príslušného stupňa – z hľadiska ustanovení § 15 písm. b/ Tr. zák., § 371 ods. 1 písm. i/, písm. h/ Tr. por. a § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák.

92.

ROZHODNUTIE

Pre posúdenie, či páchatel' naplnil znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. je rozhodujúce, aby aspoň prvý čiastkový útok aktuálne posudzovaného pokračovacieho trestného činu bol spáchaný v období dvadsiatich štyroch mesiacov plynúcim od odsúdenia alebo prepustenia, resp. podmieneného prepustenia páchatel'a z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za taký čin.

Ide teda o trestnoprávnu recidívu a nie o o viacčinný rovnorodý súbeh, ktorá je časovo viazaná na začatie páchania alebo spáchanie dotknutého trestného činu v lehote dvadsiatich štyroch mesiacov, ktorá sa počíta odo dňa právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, alebo, ak bol uložený trest odňatia slobody bez podmieneného odkladu jeho výkonu, odo dňa prepustenia odsúdeného na slobodu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 9. júla 2013, sp. zn. 3 Tdo 28/2013).

Vyššie označeným uznesením z 9. júla 2013 najvyšší súd dovolanie obvineného J.N., podané proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2011, sp. zn. 1 To 27/2011 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. marca 2011, sp. zn. 1 T 135/2010, bol obvinený J.N. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v dobe od mesiaca júl 2008 do 22. februára 2010 spôsobil svojej manželke S.N., v mieste ich trvalého bydliska v L.M. – P., M.R. X., fyzické a psychické utrpenie tým, že jej nadával do španielskych kuriev, kontroloval jej telefón a poštu, od mesiaca október 2008, kedy začala pracovať na čerpacej stanici Tesco, kontroloval ju v práci a počas cesty z práce domov; viackrát denne jej na pracovisko telefonoval, a keď mu telefón nezodvihla, kričal na ňu, rozbil jej viacero mobilných telefónov, neustále na ňu žiarlil, vykrikoval jej, že sa kurví, vyhrážal sa jej, že ju doreže, doreže jej tvár a poleje ju kyselinou, v bližšie nezistený deň v uvedenom období ju udrel hrnčekom do hánky ruky pri tom, keď ju chcel udrieť po hlave a ona sa bránila; viackrát ju chytil pod krk a chcel ju škrtiť, a keď kričala a pribehli ich synovia, prestal; v bližšie neurčený deň v januári 2010 na ulici po nej pľuval, škrtil ju, vravel jej, že je kurva a domov aj tak nepríde; bránil jej stretávať sa najmä s matkou a bratom; bránil jej sprchovať sa, vykrikoval jej, že nič nevie, oblieval ju čajom, nútil ju starať sa o neho; z elektrickej siete vypínal televízor, vytýkal jej, že míňa veľa vody a elektriny; najmenej od novembra 2009 ju vyhadzoval z ich bytu, preto v obave o svoj život radšej z bytu viackrát odišla k svojej matke, a keď sa o niekoľko dní vrátila do bytu, znovu ju vyhadzoval, jeho agresivita voči nej sa stupňovala, vynucoval si od nej násilím pohlavný styk aj napriek jej odmietaniu, preto v obave, aby jej neublížil, radšej sa mu podvolila a súlož vykonala proti svojej vôli; keď s pohlavným stykom nesúhlasila, vyhadzoval ju z izby a z bytu; z jeho správania mala strach a obavy z uskutočnenia vyhrážok, pričom takéto psychické a fyzické utrpenie jej spôsobil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 2 T 178/2004, zo 6. decembra 2004, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1 To 52/2005, z 29. marca 2005 bol za taký čin odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3,5 roka, z ktorého bol dňa 22. novembra 2007 podmienenčne prepustený s určením skúšobnej doby v trvaní 4 roky.

Za to bol obvinenému podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote podal odvolanie obvinený J.N., ktoré následne doplnil prostredníctvom svojho obhajcu. Odvolanie smerovalo proti výroku o vine a treste.

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1 To 27/2011, ako súd odvolací, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1 T 135/2010, z 9. marca 2011, uznal obvineného J.N. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a uložil mu podľa § 208 ods. 2, § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov.

Obvinený J.N. písomným podaním z 8. apríla 2013 (doručeným súdu prvého stupňa 24. apríla 2013) podal prostredníctvom obhajcu JUDr. J.G., proti uvedeným rozhodnutiam okresného a krajského súdu dovolanie.

V dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie zisteného skutku a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, konkrétne použitie § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., § 122 ods. 10, ods. 12 Tr. zák., čo podľa jeho názoru zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Zároveň namietal aj skutočnosť, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Žiadal, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie (správne má byť rozsudok) Krajského súdu v Žiline zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1 To 27/2011 a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol podľa dovolateľa naplnený tým, že žalovaný skutok bol nesprávne právne posúdený. V danom prípade bolo nesprávne aplikované ustanovenie § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a ustanovenie § 122 ods. 10, ods. 12 Tr. zák. Podľa názoru obvineného zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2. písm. c/ Tr. zák. je trestným činom trvácim. Súdna prax i právna teória pri posudzovaní tohto trestného činu vychádza z momentu jeho spáchania. Jednotu trestného skutku, ktorý zakladá trváci (rovnako i pokračovací alebo hromadný) trestný čin, nie je možné narušiť jeho rozdelením. Podľa § 122 ods. 10 Tr. zák. za čas spáchania trvajúceho trestného činu (pokračovacieho i hromadného) sa považuje moment ukončenia trestného činu, okamih, kedy zanikol protiprávny stav, kedy bol ukončený posledný útok (R 94/2002). V prípade dovolateľa za tento deň možno považovať deň 22. februára 2010. Podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. možno páchatel'a uznať za vinného z tohto trestného činu len za podmienky, že bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch prepustený z výkonu trestu odňatia slobody za takýto čin. Dovolateľ túto podmienku nespĺňa, keďže bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený dňa 22. novembra 2007. Aby táto podmienka bola splnená, musel by byť prepustený z výkonu trestu odňatia slobody po dni 22. februára 2008.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolateľ uviedol, že na hlavnom pojednávaní dňa 3. februára 2011 súd vylúchol poškodenú S.N. v neprítomnosti obvineného, ktorý s takýmto postupom nesúhlasil. Súd postupoval podľa § 262 Tr. por. Nie je možné zistiť, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že v prítomnosti obvineného by svedkyňa nevy povedala pravdu, resp. že by jej z podaného svedectva hrozila ujma na zdraví. Podľa názoru dovolateľa, takýto postup súdu musí byť v trestnom konaní výnimočný a jeho dôvodnosť preukázaná.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie (správne má byť rozsudok) Krajského súdu v Žiline zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1 To 27/2011 a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že poškodená S.N. bola vylúchnutá v neprítomnosti obvineného v súlade s ust. § 262 Tr. por. Poškodená požiadala súd, aby sa výsluch vykonal v neprítomnosti obvineného pre jej panický strach z neho. Počas výsluchu poškodenej bol prítomný obhajca obvineného, ktorý mal možnosť poškodenú vylúchnuť a klásť jej otázky. Výpoveď poškodenej bola obvinenému prečítaná a tiež mu bolo umožnené položiť poškodenej otázky prostredníctvom predsedníčky senátu.

Ďalej okresný prokurátor uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou obhajcu o rozhodujúcom okamihu, ku ktorému sa viaže spáchanie skutku t.j. 22. februára 2010, kedy došlo k poslednému útoku zo strany obvineného. Podľa názoru prokurátora, v danom prípade ide o skutok, pri ktorom páchatel' po dlhšiu dobu udržiaval svojím konaním protiprávny stav a prvého konania voči poškodenej S.N. sa dopustil v júli 2008, hoci za ten istý čin, t.j. za obdobné konanie, bol dňa 22. novembra 2007 z výkonu trestu odňatia slobody podmienene prepustený. Dňa 22. februára 2010 podala poškodená na obvineného trestné oznámenie.

Podľa názoru okresného prokurátora v tomto prípade nie sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 Tr. por. a rozhodnutia Okresného súdu Liptovský Mikuláš a Krajského súdu v Žiline považuje za správne a zákonné. Navrhol dovolanie obvineného J.N. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obvinený J.N. bol už v minulosti rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16. decembra 2004, sp. zn. 2 T 178/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, zo dňa 29. marca 2005, sp. zn. 1 To 52/05, odsúdený pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní tri a pol roka. Výkon trestu nastúpil dňa 20. júna 2005. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 22. novembra 2007, sp. zn. 30 PP 150/2007 bol obvinený J.N. podmienične prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa 22. novembra 2007. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. súd odsúdenému určil skúšobnú dobu v trvaní štyri roky. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 25. októbra 2011, sp. zn. 30 PP 150/2007, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. decembra 2011, sp. zn. 3 Tos 227/2011 bolo rozhodnuté, že odsúdený J.N. sa v skúšobnej dobe podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil, a preto zvyšok trestu odňatia slobody vykoná.

Podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., z ktorého bol obvinený N. uznaný za vinného v trestnej veci, ktorá je predmetom dovolania, odňatím slobody na sedem až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v ods. 1, hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený.

Ako vyplýva zo skutku, protiprávny stav obvinený udržiaval dlhšiu dobu a prvého konania voči poškodenej S.N. sa dopustil v júli 2008, hoci dňa 22. novembra 2007 bol za taký čin podmienične prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Je zrejmé, že obvinený sa skutku začal dopúšťať osem mesiacov po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a uvedený stav trval dlhšie ako jeden rok.

V súvislosti s námietkou obvineného týkajúcou sa časového momentu páchania tohto trestného činu po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin a jeho právnej kvalifikácie Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné:

Pre posúdenie, či páchatel naplnil zákonné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby uvedené v odseku 2 písm. c/ Tr. zák. je rozhodujúce, aby doba dvadsaťštyri mesiacov počítanej spätne k dátumu prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký trestný čin spadala do času opätovného páchania tohto trestného činu.

Táto doba sa počíta odo dňa začatia opätovného páchania tejto trestnej činnosti a nie odo dňa jej dokončenia.

Pri opačnom výklade by recidivujúci páchatel časovo trvajúcejšieho páchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. dokončeného po uplynutí dvadsiatich štyroch mesiacov od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bol postihnutý miernejšie (podľa odseku 1) oproti páchatelovi, ktorý ho po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody páchal kratšiu dobu, ale v rámci uvedených dvadsiatich štyroch mesiacov.

Tento výklad nie je v rozpore s tým, že trestný čin tejto povahy je dokončený časovo posledným útokom páchatela. Zmyslom uvedenej kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ods. 2 písm. c/, § 208 Tr. zák. je práve prísnejší postih páchatela závažnejšej špeciálnej recidívy, a tým poskytnutie aj dôraznejšej ochrany mnohokrát tým istým poškodeným, pri súčasnej generálnej prevencii pred možnou špeciálnou recidívou inými páchatelmi uvedeného trestného činu.

Pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že prepustením z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin sa rozumie aj podmienične prepustenie z výkonu tohto trestu.

Z uvedeného je zrejmé, že táto dovolacia námietka obvineného N. týkajúca sa právnej kvalifikácie jeho konania nie je dôvodná.

V dovolaní obvinený J.N. ďalej namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pričom toto porušenie videl v tom, že na hlavnom pojednávaní dňa 3. februára 2011 vypočúval súd poškodenú S.N. v jeho neprítomnosti, hoci s takýmto postupom nesúhlasil.

Najvyšší súd konštatuje, že prvostupňový súd pri výsluchu svedkyne poškodenej S.N. postupoval v súlade so zákonom. Podľa § 262 Tr. por. sa obvinený počas výsluchu svedkyne poškodenej vylučuje z pojednávacej miestnosti z obavy, že by v prítomnosti obžalovaného svedkyňa – poškodená nevypovedala pravdu ako aj z dôvodu, že by jej z podaného svedectva hrozila ujma na zdraví. Dôvodná obava poškodenej bola v danom prípade odôvodnená charakterom trestnej činnosti, pre ktorú bol obvinený trestne stíhaný. Prejavoval sa u nej syndróm týranej ženy, ktorý vznikol v dôsledku opakovaných a dlhšie trvajúcich traumatických zážitkov.

Z uvedeného je zrejmé, že námietky obvineného nenapĺňajú dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

93.

ROZHODNUTIE

I. Rozhodnutie o vzatí zadržanej (vyžiadanej) osoby do predbežnej väzby je v zmysle § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR v znení zákona č. 344/2012 Z.z. účinného od 1. decembra 2012 rozhodnutím fakultatívnym, ktoré okrem splnenia formálnych podmienok vyžaduje aj zistenie existencie takých okolností (materiálna podmienka), z ktorých vyplýva obava zo zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze v prípade, ak by sa toto viedlo voči vyžiadanej osobe na slobode.

II. Okolnosťami odôvodňujúcimi hrozbu zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze sú vecou individuálneho posúdenia zo strany konajúcich orgánov vzhľadom na jednotlivé okolnosti prípadu, ako aj na osobné pomery vyžiadanej osoby a môžu byť zistené nielen v rámci výsluchu vyžiadanej osoby, ale môžu vyplývať už z obsahu samotného predloženého spisového materiálu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. mája 2013, sp. zn. 6 Tost 17/2013).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí konanom 29. mája 2013 sťažnosť vyžiadanej osoby T.I. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 17. mája 2013, sp. zn. 6 Ntc 6/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol ako nedôvodnú.

O d ô v o d n e n i e :

Sudca Krajského súdu v Trnave uznesením zo 17. mája 2013, sp. zn. 6 Ntc 6/2013, podľa § 15 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“) vzal vyžiadanú osobu T.I., občana Slovenskej republiky do predbežnej väzby s tým, že táto mu začala plynúť 15. mája 2013 o 10.30 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Leopoldov.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil vyžiadaný T.I. hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú následne prostredníctvom svojej obhajkyne i bližšie písomne zdôvodnil (č. l. 31, 40 - 41 spisu).

Poukázal na to, že v danej veci nebol zabezpečený originál zatýkacieho rozkazu, konalo sa len na podklade návrhu prokuratúry, pričom skutky, za ktoré by mal byť stíhaný, sú neurčité. Držanie vo väzbe považuje za nezákonné, nakoľko jeho pobyt je známy a má tiež stálu prácu, a teda takéto zabezpečenie jeho prítomnosti na území Slovenskej republiky nie je potrebné. Väzba je navyše v jeho prípade nezákonná aj z toho dôvodu, že v rozhodnutí o predbežnej väzbe zadržanej osoby sa v zmysle § 15 ods. 2 zákona o EZR musí presne špecifikovať vyžiadaná osoba tak, aby sa nedala zameniť za inú osobu, presne sa musí špecifikovať skutok, rozhodnutie obmedzujúce slobodu, na ktoré sa EZR odvoláva s tým, že opis skutku musí byť totožný so skutkom uvedeným v EZR, musí sa uviesť právna kvalifikácia skutku tak, ako ho kvalifikoval justičný orgán štátu pôvodu a v prípade, že sa skúma obojstranná trestnosť skutku, je nutné taktiež presne označiť právnu kvalifikáciu skutku podľa Trestného zákona. Nevyhnutnou súčasťou je napokon i poučenie o opravnom prostriedku.

Obvinený má zároveň za to, že skutky, pre ktoré bol vydaný EZR nie sú trestnými činmi podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4 a 5, a preto je namieste odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zákona o EZR.

Z dôvodov vyššie uvedených na záver navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu.

Spisový materiál v posudzovanej veci bol 23. mája 2013 prostredníctvom Krajského súdu v Trnave predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a zistil, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

Z formuláru typu A vyplýva, že 4. mája 2013 bol pod sp. zn. 4St 19/12w Úradom prokuratúry Korneuburg, Rakúska republika vydaný európsky zatýkací rozkaz na štátneho občana Slovenskej republiky T.I., a to za účelom jeho vydania na trestné stíhanie pre trestné činy profesionálneho podvodu podľa §§ 146, 148 rakúskeho Tr. zák., profesionálnej krádeže podľa §§ 127, 130 rakúskeho Tr. zák., odporu voči štátnej moci podľa

§ 269 rakúskeho Tr. zák. a ťažkého telesného zranenia podľa §§ 83, 84 rakúskeho Tr. zák., za ktoré mu hrozí trest odňatia slobody až na 5 rokov a ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

s úmyslom obohatiť seba alebo tretiu osobu na úkor poškodenej oprávnenej osoby čerpacej stanice OMV Hohenau an der March po predstieraní svojej platobnej schopnosti do motorového vozidla natankoval pohonné hmoty a následne odišiel bez zaplatenia. Takýchto čiastkových skutkov spáchal päť, a to v období od 27. decembra 2011 do 4. mája 2013.

Dňa 4. mája 2013 zabránil vykonaniu služobného zákroku voči jeho osobe (zatknutiu na základe zatýkacieho rozkazu), a to tak, že sa vytrhol pri zakladaní pút, príslušníka polície odsotil do strany, nasadol do svojho vozidla a ušiel s ním. Svojím konaním príslušníkovi polície spôsobil zlomeninu malíčka, a teda ťažké telesné zranenie.

Ďalej možno z obsahu spisu zistiť, že T.I. bol zadržaný 15. mája 2013 o 10.30 hod. v Senici príslušníkmi Policajného zboru, ktorý ho v zmysle § 13 ods. 1 zákona o EZR oboznámili s dôvodmi zadržania a tiež i poučili o práve zvoliť si obhajcu.

Keďže si tento obhajcu nezvolil a žiadal o jeho pridelenie, bola mu zo strany krajského súdu 16. mája 2013 za obhajkyňa ustanovená JUDr. Z.Cs. (§ 14 ods. 1 zákona o EZR).

Dňa 16. mája 2013 o 13.50 hod. podala prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave pod sp. zn. 2 KPt 43/13 v zmysle § 13 ods. 2 zákona o EZR na Krajský súd v Trnave návrh na vzatie zadržaného T.I. do predbežnej väzby. Tento predseda senátu daného súdu preskúmal, a po predchádzajúcom výsluchu zadržaného (vykonaný v prítomnosti jemu ustanovenej obhajkyne a prokurátorky) dospel k záveru, že je treba ho považovať za dôvodný.

Čo sa týka spomenutého výsluchu, tak v rámci neho T.I. uviedol, že síce chodil v minulosti do Rakúska na brigády, no žiadnej trestnej činnosti sa tam nedopustil. Pokiaľ ide potom o prípad zo 4. mája 2013, je pravdou, že ho policajti zastavili a chceli ho zatknúť, no on ich odstrčil a ušiel. Konal v strachu, nakoľko nechápal, prečo po ňom kričia. Spôsobenie zlomeniny malíčka bolo neúmyselné, nikomu nechcel ublížiť. Momentálne pracuje v súkromnej firme K. v S. a stará sa o starú mamu a tehotnú družku a z toho dôvodu by radšej nešiel do žiadnej väzby.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o EZR príslušníci Policajného zboru zadržia osobu, ktorej prítomnosť bola zistená na území Slovenskej republiky a na ktorú bol vydaný európsky zatýkací rozkaz alebo vyhotovený záznam podľa § 3 písm. l/ a jej zadržaniu nebráni prekážka podľa § 12. Príslušníci Policajného zboru oboznámia zadržanú osobu s dôvodmi jej zadržania a poučia ju o práve zvoliť si obhajcu a o práve na tlmočníka. O zadržaní osoby informujú bezodkladne prokurátora príslušného podľa § 11 ods. 1. Prokurátor o zadržaní vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky informuje bezodkladne justičný orgán štátu pôvodu.

Podľa § 13 ods. 2 zákona o EZR ak prokurátor do 48 hodín od zadržania neprepustí zadržanú osobu, podá v tejto lehote súdu návrh na jej vzatie do predbežnej alebo vydávacej väzby, ku ktorému pripojí európsky zatýkací rozkaz, alebo ak ten nie je k dispozícii, záznam; záznam má do doručenia európskeho zatýkacieho rozkazu rovnaké účinky ako európsky zatýkací rozkaz. Ak prokurátor osobu prepustí, informuje o tom útvar SIRENE; ak tento útvar nie je príslušný konať, postúpi informáciu útvaru INTERPOL.

Podľa § 11 ods. 1, veta pred bodkočiarkou zákona o EZR na začatie konania o európskom zatýkacom rozkaze je príslušná krajská prokuratúra, v ktorej obvode bola vyžiadaná osoba zadržaná alebo jej bola inak obmedzená osobná sloboda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o EZR (znenie účinné od 1. decembra 2012) účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR (znenie účinné od 1. decembra 2012) sudca krajského súdu je povinný do 48 hodín od prevzatia zadržanej osoby a od doručenia návrhu prokurátora na vzatie do predbežnej väzby túto osobu vypočuť a rozhodnúť o jej vzatí do predbežnej väzby alebo ju prepustiť na slobodu. Dôvodmi väzby podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní nie je pritom viazaný. Ak sudca rozhodne, že sa zadržaná osoba

ponecháva na slobode, súčasne môže rozhodnúť o uložení primeraných opatrení alebo obmedzení na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní, ktorý sa použije primerane. Ak v čase rozhodovania o predbežnej väzbe nie je k dispozícii európsky zatýkací rozkaz, sudca krajského súdu rozhoduje na návrh prokurátora, ku ktorému je pripojený záznam podľa § 3 písm. l/.

Podľa § 15 ods. 3 zákona o EZR na konanie podľa odseku 1 je príslušný krajský súd, ktorému prokurátor príslušný podľa § 11 predložil návrh na rozhodnutie o predbežnej väzbe.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o EZR v konaní o európskom zatýkacom rozkaze musí mať vyžiadaná osoba obhajcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní predloženého spisového materiálu tiež s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia uvádza v prvom rade tú skutočnosť, že v danom prípade boli splnené všetky formálne podmienky pre vydanie rozhodnutia o vzatí vyžiadaného T.I. do predbežnej väzby. Vo veci konali príslušné orgány, a to v zákonom stanovených lehotách, pričom vyžiadaný bol v zmysle zákona poučený, vypočutý a bol mu tiež ustanovený obhajca.

Pokiaľ ide o podmienky materiálne, tu poukazuje najvyšší súd na nasledovné:

Novela zákona o EZR č. 344/2012 účinná od 1. decembra 2012 priniesla viaceré zmeny, pričom týmto sa nevyhli ani niektoré ustanovenia dotýkajúce sa inštitútu predbežnej väzby. V súvislosti s posudzovanou vecou je potrebné zmieniť najmä ust. § 15 ods. 1 a ods. 2 zákona o EZR.

Prvé z nich (ust. § 15 ods. 1 zákona o EZR), stanovujúce účel predbežnej väzby, bolo konkrétne doplnené o slovné spojenie „tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze“, čím v podstate došlo - rovnako ako je tomu v prípade vydávacej väzby - aspoň k rámcovému vymedzeniu dôvodu, podmieňujúceho vzatie vyžiadanej osoby do predbežnej väzby.

Čo sa týka pritom druhého z vyššie spomenutých ustanovení, tak tu možno vidieť viaceré novinky oproti predchádzajúcej právnej úprave, a teda jeho novelizácia bola v tomto ohľade „radikálnejšia“.

Vychádzajúc zo znenia oboch týchto ustanovení (ust. § 15 ods. 1 a ods. 2 zákona o EZR v znení zákona č. 344/2012) možno potom konštatovať, že predbežná väzba je svojou povahou fakultatívnou väzbou, pričom na rozhodnutie o vzatí zadržanej (vyžiadanej) osoby do predbežnej väzby sa vyžaduje okrem splnenia formálnych podmienok aj zistenie existencie takých konkrétnych skutočností (materiálna podmienka), z ktorých vyplýva obava zo zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze v prípade, že by sa toto viedlo voči vyžiadanej osobe na slobode, t.j. neväzobne (najmä ak hrozí jej útek resp. skrývanie sa).

Súd má po zvážení všetkých okolností toho - ktorého prípadu teda možnosť buď návrhu prokurátora vyhovieť a vyžiadajú osobu vziať do predbežnej väzby alebo naopak návrhu nevyhovieť a rozhodnúť o jej prepustení na slobodu, a to aj za prípadného uloženia primeraných opatrení alebo obmedzení podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní (§ 82 Tr. por.), napomáhajúcich v takomto prípade splneniu účelu predbežnej väzby.

Pokiaľ ide o vyššie spomínané konkrétne skutočnosti, tieto sú vecou individuálneho posúdenia súdu (vzhľadom na okolnosti prípadu ako i osobné pomery vyžiadanej osoby) a môžu byť zistené nielen v rámci výsluchu vyžiadanej osoby, ale môžu vyplývať už z obsahu samotného predloženého spisového materiálu.

Uvedené potom logicky kladie určité požiadavky aj na prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie. Ak sa totiž tento rozhodne neprepustiť vyžiadajú osobu zo zadržania, ale podať súdu návrh na jej vzatie do predbežnej väzby, jeho obsahom by mala byť aj konkretizácia skutočností, ktoré podľa jeho názoru v danom prípade opodstatňujú hrozbu zo zmarenia účelu predbežnej väzby v prípade ponechania vyžiadanej osoby na slobode.

Z pohľadu súdu ako aj - a to predovšetkým - zadržanej osoby má v tomto smere dôležité postavenie práve novo koncipovaný obligatórny výsluch zadržanej osoby pred sudcom krajského súdu pred rozhodovaním o jej vzatí do predbežnej väzby, v rámci ktorého má táto osoba možnosť predkladať argumenty odôvodňujúce jej prepustenie na slobodu a ktorý dáva i súdu možnosť zistiť (resp. overiť si) skutočnosti svedčiacie pre kladné rozhodnutie o podanom návrhu prokurátora.

Čo považuje pritom v tejto súvislosti za potrebné uviesť najvyšší súd na záver je, že pri posudzovaní existencie materiálnej podmienky predbežnej väzby (a tiež tomu zodpovedajúcich jednotlivých konkrétnych skutočností) treba mať vždy na pamäti osobitosť konania o európskom zatýkacom rozkaze ako aj odlišný charakter samotnej predbežnej väzby - vrátane jej dôvodov - oproti tomu, ako je väzba upravená v štvrtej hlave prvej časti Trestného poriadku.

Pokiaľ ide potom o predmetný prípad, tak tu treba s poukazom na vyššie uvedené uviesť v prvom rade tú skutočnosť, že tak návrh príslušnej prokurátorky na vzatie vyžiadaného T.I. do predbežnej väzby, ako ani na jeho podklade vydané napadnuté rozhodnutie krajského súdu (viď k tomu najmä odôvodnenie na str. 2 a 3) neobsahuje označenie žiadnych takých relevantných okolností, na základe ktorých by podľa názoru týchto orgánov vyplývala obava zo zmarenia účelu konania o EZR v prípade, že by sa voči vyššie menovanej vyžiadanej osobe konalo neväzobne, resp. pre ktoré je teda nevyhnutné vziať túto osobu do väzby. Rovnako sa tu len poukazuje na rakúskym justičným orgánom vydaný európsky zatýkací rozkaz a formálne sa konštatuje splnenie všetkých zákonných podmienok ust. § 15 ods. 1 zákona o EZR, či potreba splnenia tam stanoveného účelu väzby.

Aj napriek vyššie uvedenému má ale sťažnostný súd za to, že skutočnosti odôvodňujúce vzatie vyžiadaného T.I. do väzby sú v posudzovanom prípade jednoznačne dané, pričom tieto existovali už v čase rozhodovania krajského súdu, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Podľa názoru najvyššieho súdu totiž už samotný poukaz na jeden zo skutkov, pre ktoré sa žiada vydanie vyžiadaného - keď tento dňa 4. mája 2013 zabránil svojmu zatknutiu zo strany príslušníkov rakúskeho Policajného zboru, tým že sa im vytrhol a ušiel (čo napokon i sám vyžiadaný v rámci svojho výsluchu doznal), je celkom postačujúci na konštatovanie splnenia materiálnej podmienky väzby v danom prípade.

Ako na ďalšiu rozhodnú skutočnosť poukazuje (podporne) však i na neexistenciu stabilného zamestnania u vyžiadaného, čo je zrejmé už z jeho výsluchu. T.I. mal podľa vlastných slov chodiť len na príležitostné brigády do Rakúska, pričom do súkromnej firmy K. sídliacej v S. mal nastúpiť v utorok 14. mája 2013 (nemal ešte ani podpísanú zmluvu), t.j. len deň pred jeho samotným zadržaním príslušníkmi Policajného zboru. Tvrdenie jeho obhajcu o tom, že má stálu prácu je teda neopodstatnené.

A napokon nemožno len na dôvažok nespomenúť i kriminálne sklony vyžiadaného, vyplývajúce z prokurátorkou vyžiadaného odpisu z registra trestov.

Čo sa týka potom námietok vyžiadaného, uplatnených v podanej sťažnosti, tak tu treba podotknúť niekoľko skutočností.

V danom prípade bolo v súlade s § 15 ods. 2 zákona o EZR o predbežnej väzbe zadržanej osoby rozhodované na podklade záznamu v zmysle § 3 písm. l/ zákona o EZR (v skutočnosti išlo o formulár A), predloženého príslušnou prokurátorkou spolu s návrhom na vzatie do väzby, ktorý má v zmysle zákona až do doručenia originálu EZR rovnaké účinky ako samotný EZR.

K výhrade vyžiadaného, že vo veci nebol dosiaľ zabezpečený originál EZR, najvyšší súd poznamenáva, že práve doručenie takéhoto originálu EZR je zákonnou podmienkou pre podanie návrhu prokurátora na vzatie vyžiadaného do vydávacej väzby (§ 15 ods. 6 zákona o EZR), pričom tiež treba odkázať na znenie už skôr citovaného ust. § 15 ods. 1 zákona o EZR, v zmysle ktorého je účelom predbežnej väzby zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky až do predloženia originálu európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje.

Vo vzťahu k namietanému nepresnému popisu skutkov, pre ktoré má byť vydaný EZR, ako aj ich právneho posúdeniu treba upozorniť na tú skutočnosť, že presná špecifikácia skutku a tiež jeho presná právna kvalifikácia podľa právneho poriadku štátu pôvodu v zhode s tým, ako je to uvedené v EZR je nevyhnutnou náležitosťou až rozhodnutia o vykonaní EZR. Opis skutkového deja uvádzaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a tiež i v predmetnom rozhodnutí) a rovnako tak i jeho právna kvalifikácia vychádza z formulára A, ktorý je jediný v danom čase k dispozícii, pričom tieto považuje tunajší súd pre účely daného rozhodovania (o predbežnej väzbe) za dostatočne určité.

Pokiaľ ide o vyžiadaným spomínané nedostatky v otázke skúmania obojstrannej trestnosti skutkov, či danosti niektorého z dôvodov na odmietnutie vykonania EZR, tak k tomu treba konštatovať iba toľko, že

posudzovanie uvedených otázok je v súčasnom štádiu konania predčasné a je predmetom ďalšieho predbežného vyšetrovania (viď i ust. § 19 ods. 2 veta druhá zákona o EZR, v zmysle ktorého účelom predbežného vyšetrovania je zistiť, či sú dané podmienky na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu).

A na záver zdôrazňuje najvyšší súd tú skutočnosť, že popieranie spáchania skutkov, pre ktoré sa vedie v Rakúskej republike voči vyžiadanému trestné stíhanie, treba hodnotiť z pohľadu daného rozhodovania taktiež za právne irelevantné, nakoľko súdom Slovenskej republiky neprináleží posudzovať dôvodnosť podozrenia zo spáchania stíhaných trestných činov. Túto otázku sú oprávnené riešiť len príslušné justičné orgány štátu pôvodu.

94.

ROZHODNUTIE

Vo výroku uznesenia o zaistení majetku obvineného v zmysle § 425 ods. 1 Tr. por. treba s poukazom na primerané aplikovanie § 50 ods. 2 Tr. por. presne konkretizovať a opísať jednotlivé časti majetku obvineného, na ktoré sa zaistenie vzťahuje a vysloviť zákaz pre obvineného, či inú oprávnenú osobu, nakladať s takto zaisteným majetkom a majetkovými právami.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. augusta 2013, sp. zn. 6 Tost 26/2013).

Na neverejnom zasadnutí 8. augusta 2013 najvyšší súd na základe sťažnosti obvineného M.A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 9. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutie a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 9. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, rozhodol o tom, že podľa § 425 ods. 1 Tr. por. zaisťuje majetok obvineného M.A., bytom B. – R., toho času vo väzbe prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej už len „ÚŠP GP SR“) v Ústave na výkon väzby Leopoldov, pretože je stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku a je obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený M.A. sťažnosť, ktorú písomne zdôvodnil (zv. XXIV, č. 1. 7845 - 7847).

V podanej sťažnosti poukázal v prvom rade na to, že ust. § 425 ods. 1 veta prvá Tr. por. predpokladá pre rozhodnutie súdu o zaistení majetku obvineného (ide o fakultatívnu možnosť) kumulatívne splnenie dvoch základných podmienok: a/ obvinený je stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku a zároveň b/ je daná obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený. Čo sa týka naplnenia prvej podmienky, tu zákon uvažuje s konkrétnymi okolnosťami na strane obvineného, a nie iba vo všeobecnosti s prihliadnutím na ten ktorý trestný čin (resp. jeho závažnosť) podľa osobitnej časti Trestného zákona, pre ktorý bola podaná obžaloba, ako to uvádza súd v posudzovanom prípade. Vo vzťahu k podmienke druhej potom zdôraznil, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia absolútne nevyplýva, ako sa súd vyrovnal so skutočnosťou čo presne, aké konkrétne a preukázané konanie zdôvodňuje obavu zo sťaženia alebo zmarenia budúceho výkonu trestu prepadnutia majetku v súvislosti s prevodom obchodného podielu. Vôbec sa nevysporiadal so skutočnosťou, akú hodnotu mal prevedený obchodný podiel v čase, keď k prevodu došlo. V prípade akejkoľvek dispozície majetkom je pritom pre splnenie podmienok vymedzených v § 425 Tr. por. potrebné dôsledne skúmať, či takáto dispozícia je vykonaná minimálne v určitom nepomere k prevádzanej majetkovej hodnote alebo je dokonca vykonaná bezplatne.

Obvinený má tiež za to, že súd si účelovo vyložil jeho vyjadrenie pri výsluchu dňa 8. júla 2013, kedy sa mal vyjadriť, že by prejavil vôľu konať v snahe zmenšovať svoj majetok pre prípad, že by považoval za potrebné postarať sa o svoju rodinu, nakoľko toto sa vzťahovalo na prípadný postup pri zabezpečovaní potrieb rodiny, ak by to bolo nutné pre zabezpečenie živobytia jeho manželky a maloletého dieťaťa.

Odhliadnuc od uvedeného bolo však podľa jeho názoru potrebné sa zaoberať aj jeho reálnymi možnosťami znižovať hodnotu svojho majetku, keďže je väzobne stíhaný a prakticky akákoľvek dispozícia majetkom (ide najmä o nehnuteľnosti) by si vyžadovala písomnú formu s úradne overeným podpisom. Predvedenie pred notára za účelom úradného overenia podpisu podlieha podľa § 9 ods. 1 v spojitosti s ods. 6 zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby po podaní obžaloby súhlasu predsedu senátu, ktorý vo veci koná.

A napokon obvinený upozornil i na tú skutočnosť, že Trestný poriadok v ust. § 425 ods. 1 veta tretia odkazuje na primerané použitie § 50 ods. 2, ods. 3 a § 94 až § 96 Tr. por., kde zákon v súvislosti so zaistením nároku poškodeného na náhradu škody vyžaduje, aby uznesenie o zaistení veci obsahovalo identifikáciu veci. V napadnutom uznesení ale súd neuvádza, aký jeho konkrétny majetok podlieha zaisteniu, toto nariadil bez jeho bližšej špecifikácie.

Z dôvodov vyššie uvedených preto navrhol, aby nadriadený orgán napadnuté rozhodnutie v zmysle § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistiac, že sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce, pričom dospel k takému záveru, že podaná sťažnosť je sčasti dôvodná.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že 10. mája 2013 podal prokurátor ÚŠP GP SR pod sp. zn. VII/1 Gv 221/11-885 na Špecializovaný trestný súd obžalobu okrem iných i na M.A., a to pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (bod 1/), obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (bod 4/), obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. (bod 9/) a obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (bod 16/), ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v podanej obžalobe (viď k tomu zv. č. XXII, č. 1. 7161 a nasl.).

Na verejnom zasadnutí konanom 8. júla 2013 o predbežnom prejednaní obžaloby (vo veci PK-2T 14/2013) bolo uznesením podľa § 244 ods. 1 písm. k/ Tr. por. nariadené hlavné pojednávanie, určený jeho termín, ako aj rozsah a spôsob dokazovania.

Dňa 5. júna 2013 bol podaný prokurátorom ÚŠP GP SR pod sp. zn. VII/1 Gv 221/11-967, na prvostupňový súd návrh na zaistenie majetku obvineného M.A. v zmysle § 425 ods. 1 Tr. por., kde tento okrem iného poukázal na to, že napriek tomu, že sa vyššie menovaný obvinený od 15. novembra 2011 nachádza v ústave na výkon väzby, uskutočnil v tomto čase sám alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu viacero právnych úkonov, prostredníctvom ktorých reálne došlo k vzdaniu sa časti majetku. O uvedenom má svedčať najmä zmluva o prevode jeho obchodného podielu v spoločnosti AUTO-ŠENY, s.r.o., Gajary z 26. apríla 2012 na tretiu osobu, podľa ktorej mala byť kúpna cena vo výške 60 000 eur uhradená na účet v tom čase jeho obhajcu JUDr. R.B. Podľa názoru prokurátora tu teda existujú konkrétne skutočnosti nasvedčujúce záveru, že obvinený marí výkon trestu prepadnutia majetku, ktorý by mu v prípade uznania viny mal byť uložený. Následne sa v podanom návrhu uvádzajú viaceré časti majetku, ktorých aktuálnym vlastníkom by podľa dostupných podkladov mal byť obvinený M.A., s tým, že pokiaľ ide o podrobné údaje je tu odkaz na vyšetrovací spis, sp. zn. PPZ-2/NKA-PZ-BA-2012, ktorý bol súdu predložený spoločne s obžalobou. Zároveň boli doložené ako príloha k danému návrhu i viaceré súvisiace listinné podklady.

Súd obvineného k podanému návrhu za použitia ust. § 243 ods. 5 Tr. por. vypočul na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby. Obvinený v rámci výsluchu uviedol, že je ženatý a pred nástupom do väzby žil v spoločnej domácnosti s manželkou a dvomi deťmi (vyživovaciú povinnosť má len k jednému dieťaťu). Vlastní dve nehnuteľnosti, a to rodinný dom v S. katastri a byt v R. katastri - Bratislava II, a tiež i motorové vozidlo zn. Mercedes, ev. č. X. Z finančných prostriedkov už asi nezostalo vôbec nič, nemá vedený účet v žiadnej banke. Vo vzťahu k vlastníctvu zaknihovaných cenných papierov poznamenal, že mal by byť evidovaný ako vlastníak týchto papierov, no po domovej prehliadke nenašli žiadne listiny viažuce sa k cenným papierom. Podnikal ako fyzická osoba aj ako právnická osoba, no po vzatí do väzby bola jeho živnosť pozastavená. K podielom v obchodných spoločnostiach sa presne vyjadriť nevedel. Na zaistenie jeho majetku nevidí dôvod. Ak by aj chcel niekedy nakladať s nejakým majetkom, tak by to nebolo so zámerom vyhnúť sa tomu, aby mu ten majetok prepadol, ale z dôvodu starostlivosti o rodinu. Priznal, že počas pobytu vo väzbe došlo k uzavretiu zmluvy o prevode jeho obchodného podielu na inú osobu, no stalo sa tak na žiadosť spolumajiteľov danej spoločnosti. Keďže výška podielu bola hypotetická, neznižila sa tým nijakým spôsobom hodnota jeho majetku.

Opatrením predsedníčky senátu z 8. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013 bol za účelom rozhodovania o zaistení majetku obvineného M.A. určený termín neverejného zasadnutia na 9. júl 2013, kde aj napokon došlo k vydaniu napadnutého uznesenia.

Podľa § 425 ods. 1 Tr. por. ak je obvinený stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku a je obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený, môže súd a v prípravnom konaní prokurátor po vypočutí obvineného majetok obvineného zaistiť. Súd zaistí majetok obvineného vždy, ak uložil trest prepadnutia majetku

rozsudkom, ktorý zatiaľ nenadobudol právoplatnosť. Pri zaistení majetku obvineného sa postupuje primerane podľa § 50 ods. 2 a 3, § 94 až 96.

Podľa § 426 ods. 1 Tr. por. zaistenie sa vzťahuje na celý majetok obvineného, ako aj na majetok, ktorý obvinený nadobudne po zaistení; nevzťahuje sa však na prostriedky a veci, na ktoré sa podľa zákona nevzťahuje prepadnutie majetku.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. por. časti majetku určené na zaistenie nároku sa v uznesení o zaistení opíšu a obvinenému a právnickej osobe uvedenej v odseku 1 sa zakáže s nimi nakladať. Hnuteľné veci sa uložia do úschovy u orgánu, ktorý o ich zaistení rozhodol. Ak ich úschovu nemôže sám zabezpečiť, zabezpečí ju prostredníctvom iného štátneho orgánu alebo právnickej osoby, alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva v takom odbore podnikateľskú činnosť. Ak ide o nehnuteľnosť, môže písomne poveriť takú osobu správou nehnuteľnosti a uznesenie o zaistení nehnuteľnosti doručí príslušnému orgánu štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností.

Podľa § 50 ods. 3 Tr. por. zaistiť podľa odseku 1 nemožno nárok, ktorý nemožno v trestnom konaní uplatniť. Na zaistenie nároku nemožno použiť veci, ktoré nemožno podľa občianskoprávných predpisov postihnúť výkonom súdneho rozhodnutia, ani pohľadávky obvineného na výplatu odmeny z pracovného pomeru alebo obdobného pomeru, pohľadávky na výplatu výživného a na výplatu dávok z nemocenského poistenia a dávok sociálneho zabezpečenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preštudoval príslušnú časť predloženého spisového materiálu, pričom dospel k takému názoru, že napadnuté rozhodnutie je treba považovať za predčasné, keďže súd sa dôsledne neriadil vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami.

V tejto súvislosti treba potom poukázať najmä na v ust. § 425 ods. 1 Tr. por. stanovenú povinnosť súdu (resp. prokurátora v prípravnom konaní) pri zaistení majetku obvineného primerane postupovať podľa § 50 ods. 2 a 3, § 94 až 96 Tr. por.

Ust. § 50 ods. 2 Tr. por. stanovuje osobitné obsahové náležitosti uznesenia o zaistení nároku poškodeného tiež i pravidlá nakladania so zaisteným hnuteľným a nehnuteľným majetkom. V odseku 3 tohto ustanovenia sa potom uvádza negatívne vymedzenie vo vzťahu k možnosti zaistenia nároku poškodeného.

Ust. § 94 Tr. por. upravuje úschovu vydaných, odňatých a prevzatých vecí, ust. § 95 Tr. por. zaistenie peňažných prostriedkov a ust. § 96 Tr. por. zaistenia zaknihovaných cenných papierov.

Postupovať primerane v zmysle vyššie uvedeného znamená, že v uznesení o zaistení majetku obvineného musia byť jednotlivé časti majetku obvineného presne špecifikované uvedením ich opisu. Ako ďalšia obsahová náležitosť uznesenia sa potom vyžaduje vyjadrenie zákazu pre obvineného, či inú príslušnú osobu, nakladať s takto zaisteným majetkom, resp. majetkovými právami.

Zaistenie majetku sa môže týkať nielen majetku, ktorého je obvinený výlučným vlastníkom, ale i takého, ktorého je podielovým, resp. bezpodielovým spoluvlastníkom.

Čo sa týka posudzovaného prípadu, tu Špecializovaný trestný súd vo výroku iba všeobecne uvádza, že sa zaistí majetok obvineného M. A., a to bez akejkoľvek jeho bližšej konkretizácie. Takýto výrok je nedostatočný a v podstate i nevykonateľný. V odôvodnení napadnutého uznesenia (str. 9) následne súd len konštatuje: „...Súd na podklade listinných dôkazov dokumentovaných v trestnom spise a na podklade skutočností vyplývajúcich z výpovede obvineného M.A., preskúmal jeho osobné a majetkové pomery. Pritom zistil, že obvinený je ženatý, má jednu vyživovaciu povinnosť, vlastní hnuteľné, nehnuteľné veci, cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach ...“.

Na to, aby súd (resp. prokurátor) mohol rozhodnúť o zaistení majetku obvineného musí mať k dispozícii jeho presnú identifikáciu. Tú môže získať iba po prechádzajúcom dôkladnom šetrení (získovaní), kde výsluch obvineného predstavuje len jeden z možných prostriedkov na získanie indícií či informácií o jeho majetkových pomeroch. Nemožno prehliadnúť, že napríklad aj v predmetnej veci opis majetku podaný samotným obvineným M. A. vykazuje v porovnaní s opisom poskytnutým zo strany prokurátora viaceré nezrovnalosti.

Pokiaľ ide následne o výhrady obvineného smerujúce k údajnému nesplneniu zákonných podmienok uvedených v ust. § 425 ods. 1 veta prvá Tr. por., tak tieto už naproti vyššie uvedenému hodnotí sťažnostný súd ako irelevantné.

Obvinený M.A., je v súčasnosti trestne stíhaný (bola na neho podaná obžaloba) pre viaceré trestné činy, s ktorými zákon spája obligatórne uloženie trestu prepadnutia majetku. V prípade preukázania viny je teda možné u menovaného reálne očakávať uloženie danému trestu (viď k tomu § 58 Tr. zák.).

Obava, že by výkon trestu prepadnutia majetku mohol byť zmarený alebo sťažený je tu potom rovnako daná, pričom v tomto ohľade považuje najvyšší súd za dostatočné poukázať na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, skutočnosti uvedené v návrhu prokurátora, ako i na samotný výsluch obvineného, vykonaný v súlade s ust. § 425 ods. 1 veta prvá Tr. por.

V súvislosti s dôvodom prevodu obchodného podielu v spoločnosti AUTO-ŠENY, s.r.o., za cenu 60 000 eur na tretiu osobu, uvádzaným obvineným pri už spomínanom výsluchu (na žiadosť spolumajiteľov danej spoločnosti) a otázkou predpokladaného využitia takto získaných finančných prostriedkov si dovoľuje tunajší súd odcitovať časť z písomného odôvodnenia podanej sťažnosti: „Rovnako si súd účelovo vyložil vyjadrenie obžalovaného pri výsluchu dňa 8. júla 2013, kedy sa mal obvinený vyjadriť, že by prejavil vôľu konať v snahe zmenšovať svoj majetok pre prípad, že by považoval za potrebné postarať sa o svoju rodinu. Vyjadrenie žalovaného sa vzťahovalo na prípadný postup pri zabezpečovaní potrieb rodiny a že v prípade, ak by to bolo potrebné pre zabezpečenie živobytia jeho manželky a maloletého dieťaťa, ako tomu bolo v prípade pertraktovaného prevodu obchodného podielu“. Uvedeným chce súd upozorniť na rozporné tvrdenia obvineného.

A na záver možno dodať, že v danom prípade treba podaný návrh prokurátora vnímať len ako „podnet“, keďže v súlade s ust. § 425 ods. 1 Tr. por. sa v štádiu súdneho konania na rozhodnutie o zaistení majetku žiadna iniciatíva prokurátora nevyžaduje. Súd (samosudca - senát) je po podaní obžaloby, resp. návrhu na dohodu o vine a treste oprávnený ako pán sporu („*dominus litis*“) samostatne rozhodovať všetky otázky súvisiace s ďalším konaním a nečakajúc na návrhy vykonávať všetky úkony potrebné k vydaniu rozhodnutia ako i jeho výkonu (viď k tomu i § 2 ods. 6 a § 238 ods. 2 Tr. por.).

95.

ROZHODNUTIE

I. Nie je v rozpore so zákonom, ak je obmedzená osobná sloboda obvineného na poklade konkrétneho zákonného titulu, napr. v zmysle § 120 ods. 3, ods. 4, § 380 ods. 2 alebo § 408 ods. 1 Tr. por., bez toho, aby bol obvinený predtým de facto prepustený na slobodu, a to či už z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby.

II. Oprávnenie súdu v štádiu súdneho konania po podaní obžaloby iniciatívne, bez návrhu prokurátora, konať a rozhodnúť o vzatí obžalovaného do väzby, vyplýva z jeho zákonného postavenia, v zmysle ktorého je súd po podaní obžaloby na základe § 2 ods. 6 Tr. por., § 238 ods. 2 Tr. por. povinný samostatne rozhodovať všetky otázky súvisiace s ďalším konaním.

III. Ak súd rozhoduje o vzatí obvineného do väzby v súvislosti s iným trestným konaním, ktoré bolo realizované väzobne, treba samostatne posudzovať opodstatnenosť jednotlivých väzobných dôvodov, a to práve s ohľadom na charakter a účel prebiehajúceho konania.

IV. Zásah do osobnej slobody obvineného pri jeho predvedení musí byť primeraný účelu použitia tohto inštitútu, ktorým je zaistenie osoby pre potreby vykonania určitého úkonu trestného konania, ktorý bez jeho prítomnosti nemožno vykonať. Takúto „primeranosť“ posudzuje orgán činný v trestnom konaní a súd vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, rešpektujúc pri tom zásadu primeranosti a zdržanlivosti v zmysle § 2 ods. 2 Tr. por., ako aj to, že každé takéto obmedzenie osobnej slobody môže trvať len nevyhnutný čas.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. augusta 2013, sp. zn. 6 Tost 28/2013).

Vyššie citovaným uznesením najvyšší súd sťažnosti obvinených M.Š. a M.A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 1. augusta 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol ako nedôvodné na neverejnom zasadnutí konanom 8. augusta 2013.

O d ô v o d n e n i e :

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 1. augusta 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, rozhodol o tom, že podľa § 72 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. berie do väzby obžalovaného M.Š. trvale bytom M., s tým, že táto mu začína plynúť dňa 31. júla 2013 od 14.40 hod. a bude ju vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica (I.). Zároveň tiež uvedeným uznesením bolo rozhodnuté o tom, že podľa § 72 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. sa do väzby berie i obžalovaný M.A., bytom B. – R., s tým, že lehota trvania väzby mu začína plynúť dňa 31. júla 2013 od 14.45 hod. a bude ju vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov (II.).

Proti tomuto uzneseniu zahlásili obaja obžalovaní hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú neskôr prostredníctvom svojich obhajcov aj bližšie písomne zdôvodnili (obhajca obžalovaného M.Š. sa k dôvodom sťažnosti čiastočne vyjadril už i na samotnom zasadnutí).

Pokiaľ ide o obžalovaného M.Š., poukázal v prvom rade na tú skutočnosť, že už samotné neverejné zasadnutie vytýčené za účelom rozhodovania o jeho väzbe považuje za nezákonné, nakoľko na postup v zmysle § 72 ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 253 ods. 1, § 2 ods. 6, § 301, § 304 a § 73 ods. 1 Tr. por. - tak ako to uvádzal súd prvého stupňa - neboli splnené zákonné predpoklady. Konajúca predsedníčka senátu nemala akékoľvek oprávnenie vydať „rozkaz na predvedenie obžalovaných“ v súlade s § 120 ods. 3 Tr. por. a preto v danom prípade nedošlo k vydaniu žiadneho adekvátneho zaisťovacieho opatrenia. A napokon tu nebola splnená ani ďalšia, podľa názoru obžalovaného, najdôležitejšia podmienka potrebná k tomu, aby súd vôbec konal a rozhodoval o jeho vzatí do väzby, a sice tá, že on sa po vydaní príkazu na jeho prepustenie dňa 31. júla 2013 Špecializovaným trestným súdom ani na zlomok sekundy na slobode nenachádzal. Príslušníci PZ ho totiž obmedzili na osobnej slobode ešte v priestoroch ÚVV Ilava, čím predmetný príkaz na jeho prepustenie nebol vykonaný a on tak de facto nebol prepustený z väzby na slobodu.

Ďalej v písomnom zdôvodnení obžalovaný upozornil i na vážne porušenie jeho zákonných práv, garantovaných mu Trestným poriadkom, Ústavou Slovenskej republiky (ďalej už len „Ústava“), ako i

Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej už len „Dohovor“), a to najmä práva na obhajobu, práva na spravodlivý proces, princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, ku ktorému malo dôjsť tým, že potom, čo jeho obhajca po otvorení neverejného zasadnutia požiadal o nahliadnutie do spisu a zároveň o poradu s ním, toto mu nebolo zo strany predsedníčky senátu umožnené. V tomto smere následne podporne poukázal i na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

Čo sa týka konania prvostupňového súdu a následného vydania napadnutého rozhodnutia, toto treba vnímať tiež za v rozpore so zásadou primeranosti a zdržanlivosti uvedenou v § 2 ods. 2 Tr. por., čl. 17 ods. 5 Ústavy, či čl. 5 ods. 1 Dohovoru. Ak by pritom aj v teoretickej rovine prichádzalo do úvahy rozhodnutie o väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., došlo i k prekročeniu zákonnej lehoty v zmysle § 73 ods. 5 Tr. por., pretože pri obzvlášť závažných trestných činoch rozhodnutie o väzbe musí byť obžalovanému oznámené do 72 hodín od času dodania súdu. Jeho väzba v prípravnom konaní skončila 15. júna 2012, pričom plynutie lehoty sa neprerušuje. Nie je možné o väzbe rozhodovať so spätnou účinnosťou.

A na záver obžalovaný označuje za absurdné, ako súd pri svojom rozhodovaní dospel k záveru, že u jeho osoby sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ Tr. por., aj napriek tomu, že od 15. novembra 2011 bol vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Nie je mu známe, na základe čoho sa zmenili dôvody väzby počas jeho výkonu väzby v ÚVV Ilava. Vo vzťahu k odôvodneniu tzv. útekovkej väzby podotkol, že toto je nezákonné, založené len na hypotetických úvahách súdu, bez reálneho základu a opodstatnenia. Podobne i v súvislosti s dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ide iba o hypotetické úvahy súdu, bez uvedenia jedinej konkrétnej skutočnosti, preukazujúcej obavu z toho, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu.

Obžalovaný M.A. v úvode odôvodnenia svojej sťažnosti poukázal najmä na nezákonnosť v postupe súdu, predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia. Pri nerealizovaní reálneho výkonu práva na jeho osobnú slobodu po vydaní príkazu na jeho prepustenie z väzby v inej trestnej veci (obžalovaný pomerne podrobne popísal i okolnosti vedúce k vydaniu tohto príkazu Špecializovaným trestným súdom 31. júla 2013) bola zabezpečovaná jeho účasť na výsluchu a neverejnom zasadnutí dňa 1. augusta 2013 formou predvedenia v zmysle § 120 ods. 3 Tr. por., hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. U neho nebolo možné ustáliť situáciu predvídanú daným ustanovením a ani situáciu tomu obdobnú, ktorá by zakladala možnosť súdu použiť takého predvedenie. Navyše tiež v rámci inštitútu predvedenia nie je možné neprimerane obmedzovať osobnú slobodu, k čomu v predmetnom prípade nepochybne došlo.

Ďalej je obžalovaný na rozdiel od prvostupňového súdu toho názoru, že aj po podaní obžaloby je súd oprávnený rozhodnúť o jeho vzatí do väzby iba na návrh prokurátora a nie sám ex offo. Takto ex offo (bez návrhu iného zákonom povolaného subjektu) môže súd o väzbe v štádiu súdneho konania rozhodovať len pri lex specialis ustanovení § 238 ods. 3 Tr. por., pri trvaní alebo zmene dôvodov väzby, resp. pri vzatí do väzby, ak tomu predchádza príkaz na zatknutie podľa § 73 Tr. por. Ak by aj pripustil, že súd mohol iniciatívne konať, vyvstáva tu potom ďalšia skutočnosť, a sice tá, že súd rozhodol o väzbe v nezákennom zložení. Vzhľadom na to, že vec je v súdnom konaní, bolo potrebné chýbajúceho člena senátu nahradiť náhradným sudcom, a nie sudcom určeným podľa rozvrhu práce.

Pre prípad, že by sa súd nestotožnil s vyššie uvedenými závermi, zdôraznil, že žiadne dôvody väzby u neho neboli dané. Od 15. júna 2013 bol nezákonne vo väzbe v inej trestnej veci, pričom napadnuté rozhodnutie, hoc je aj rozhodnutím o vzatí do väzby v inej veci, nemôže takúto nezákonnú väzbu žiadnym spôsobom sanovať a konvalidovať. Trestné stíhanie, v súvislosti s ktorým bolo teraz rozhodnuté o jeho vzatí do väzby, bolo prítomné už v čase jeho vzatia do pôvodnej väzby, a keďže vtedy nezaložilo ani len dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nechápe ako môže teraz byť samotným titulom na vzatie do väzby. Zároveň pritom podotkol, že taký postup, ktorý by vyčerpал lehotu väzby pre jedno konanie a následne by bolo možné rozhodnúť o väzbe v súbežne vedenom neukončenom konaní pred súdom znamená neprimerané predlžovanie lehoty väzby a aj z toho dôvodu označuje rozhodnutie súdu za nedôvodné a nezákonné.

A napokon sa obžalovaný v podanej sťažnosti vyjadril i k odôvodneniu jednotlivých väzobných dôvodov. Čo sa týka konkrétne dôvodu väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., má za to, že v danom štádiu konania bolo potrebné posúdiť tiež obsah predmetných listov (či z nich vyplýva nejaká kolúzna aktivita), ktorými mal obchádzať úradnú korešpondenciu vo výkone väzby, a nielen odkázať na existenciu trestného

stíhania pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Zároveň však upozornil na to, že skutok kvalifikovaný ako vyššie zmienený trestný čin je počínajúc od 15. júna 2012 nezákonne ustálený, nakoľko od uvedeného dátumu bola jeho väzba nezákonná, a z toho dôvodu sa od tohto času nemohol dopustiť ani marenia účelu väzby. Pokiaľ ide potom o druhý dôvod tzv. pokračujúcej väzby, tu nesúhlasí s poukazom súdu na pôvodné trestné stíhanie, v ktorom bol vo väzbe nezákonne, a to či už z dôvodu tejto samotnej nezákonnosti, resp. s ohľadom na to, že hoci boli obe trestné veci vedené súbežne, uvedené nebolo počas doterajšieho väzobného stíhania hodnotené ako dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Záverom zdôraznil, že dôvod väzby je v zmysle judikatúry významný a dostatočný, len pokiaľ je založený na skutočnostiach preukazujúcich, že ponechanie trestne stíhanej osoby na slobode alebo jej prepustenie z väzby môže naozaj spôsobiť následky, ktoré sú obsahom obavy ako väzobného dôvodu. Vždy však musia byť tieto skutočnosti konkrétne, pričom dôvodom väzby nemôže byť iba určitá dôkazná situácia, abstraktná úvaha či hypotetická obava.

S ohľadom na vyššie uvedené je podľa obžalovaného zrejmé, že jeho osobná sloboda je obmedzovaná nezákonne, a preto sťažnostný súd žiada, aby v zmysle § 194 Tr. por. napadnuté rozhodnutie zrušil a vo veci rozhodol sám tak, že ho prepustí z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaných sťažností podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že podané sťažnosti nie sú dôvodné.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že 10. mája 2013 podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej už len „ÚSP GP SR“) pod sp. zn. VII/1 Gv 221/11-885, na Špecializovaný trestný súd obžalobu okrem iných i na M.Š. a M.A., a to v prípade M.Š. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (bod 1/) a obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (bod 18/), v prípade M.A. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (bod 1/), obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (bod 4/), obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. (bod 9/) a obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (bod 16/), ktorých sa mali dopustiť na skutkovom základe tam bližšie uvedenom (viď k tomu zv. č. XXII, č. l. 7161 a nasl.).

Na verejnom zasadnutí konanom 8. júla 2013 o predbežnom prejednaní obžaloby (vo veci PK-2T 14/2013) bolo uznesením podľa § 244 ods. 1 písm. k/ Tr. por. nariadené hlavné pojednávanie a určený jeho termín na dni 12. - 16. august 2013, 9. - 12. september 2013, 16. - 19. september 2013, 23. - 26. september 2013, 11. - 12. november 2013, 14. november 2013, 18. - 21. november 2013.

Tak M.Š. ako i M.A., sa od 15. novembra 2011 nachádzali vo väzbe v inej trestnej veci (z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), pričom z tejto boli 31. júla 2013 príkazom predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T 29/2013, na základe uznesenia Špecializovaného trestného súdu z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012, v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu z 25. mája 2013, sp. zn. Tp 89/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2013, sp. zn. 3 Tost 23/2013, prepustení. (zv. č. XXV, č. l. 7911 - 7912).

Konajúca predsedníčka senátu v posudzovanej trestnej veci, majúc o uvedenom vedomosť, opatrením z 31. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, nariadila termín neverejného zasadnutia na 1. augusta 2013 o 9.00 hod. v budove Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, predmetom ktorého malo byť konanie a rozhodovanie o väzbe obžalovaných M.Š. a M.A. (zv. XXV, č. l. 7936).

Za účelom úspešného vykonania tohto úkonu následne vydala „rozkazy na ich predvedenie“ (podľa § 120 ods. 3 Tr. por. bez predchádzajúceho predvolania), o ktorých vykonanie v súlade s § 120 ods. 4 Tr. por. požiadala Prezídium PZ, Národnú kriminálnu agentúru, Národnú protizločineckú jednotku, Expozitúru Bratislava (zvázok XXV, č. l. 7937-7942).

Na neverejnom zasadnutí konanom 1. augusta 2013 súd postupujúc primerane podľa § 72 ods. 2 Tr. por. vypočul oboch obžalovaných - aj za účasti ich obhajcov a prokurátora - k jednotlivým dôvodom a okolnostiam väzby a rozhodol tak, ako je uvedené vyššie.

Podľa čl. 17 ods. 2 veta prvá Ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z

dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c/ tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a tiež i s prihliadnutím na vyššie citované ustanovenia dospel k takému záveru, že napadnuté rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu o vzatí obžalovaných M.Š. a M.A. do väzby je treba považovať za správne a v súlade so zákonom.

Vychádzajúc z oboch podaných sťažností, ako i argumentácie obhajoby na neverejnom zasadnutí konanom 1. augusta 2013 možno konštatovať, že väčšina námietok tu predložených smeruje voči konaniu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia, pričom poukazuje na jeho údajnú nezákonnosť, a tým aj

nezákonnosť následného rozhodnutia. K tomu považuje sťažnostný súd za potrebné uviesť nasledovné.

Predvedenie je trestnoprocesný inštitút, ktorého účelom je zabezpečenie prítomnosti obvineného (resp. svedka) na výsluchu alebo inom procesnom úkone. Pod takýmto „iným úkonom“ v zmysle § 120 Tr. por. treba pritom rozumieť o.i. aj konanie a rozhodovanie o väzbe obvineného.

V posudzovanom prípade bol aplikovaný postup podľa § 120 ods. 3 Tr. por., t.j. predvedenie bez predchádzajúceho predvolania. Ako vyplýva zo znenia uvedeného ustanovenia, jeho aplikovanie vyžaduje v podstate splnenie jednej podmienky, a to potrebu úspešného vykonania úkonu trestného konania. Zákon uvádza aj konkrétne príklady, ide však len o exemplifikatívny výpočet („najmä“), a teda nie je vylúčená ani iná skutočnosť. Obvineného je možné predviesť bez predchádzajúceho predvolania, ak sú na to naliehavé dôvody procesnej povahy.

Pri použití predmetného inštitútu nepochybne dochádza k obmedzovaniu osobnej slobody obvineného. Hoci maximálna možná dĺžka takéhoto obmedzenia nie je v zákone explicitne stanovená, je zjavné, že musí ísť o lehotu kratšiu, ako by tomu bolo v prípade zadržania obvineného, resp. jeho zatknutia na základe príkazu na zatknutie, ktorých aplikácia inak mimochodom v posudzovanej veci vzhľadom na nesplnenie zákonných podmienok neprichádzala do úvahy. Možno uviesť, že kým väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného, predvedenie je z tohto pohľadu zásahom najmiernejším.

Zásah do osobnej slobody obvineného pri jeho predvedení musí byť primeraný účelu použitia tohto inštitútu, ktorým je, ako už bolo aj skôr zmienené, zaistenie osoby pre potreby vykonania určitého úkonu trestného konania. Takúto „primeranosť“ posudzuje súd vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, rešpektujúc zároveň zásadu primeranosti a zdržanlivosti v zmysle § 2 ods. 2 Tr. por., ako i to, že každé takéto obmedzenie môže trvať len nevyhnutný čas.

Rýchlosť, s akou je osoba predvedená pred sudcu, musí byť posudzovaná so zreteľom k účelu čl. 5 a jeho významu v systéme Dohovoru, ktorým je predovšetkým ochrana proti svojvoľnému zbaveniu slobody (Brogan a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok pléna, 29. november 1988, č. 11209/84, §58).

V súvislosti s posúdením zákonnosti a dôvodnosti postupu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia (ust. § 120 ods. 3 Tr. por.) a v rámci toho potom, i s ohľadom na rýchlosť, s akou boli obžalovaní M.Š. a M.A. predvedení pred prvostupňový súd za účelom rozhodovania o ich príp. väzobnom stíhaní v trestnej veci, sp. zn. PK-2T 14/2013, je potrebné upriamiť pozornosť - okrem už vyššie uvedeného - na niekoľko skutočností.

Obaja obžalovaní majú byť členmi zločineckej skupiny, páchajúcej dlhodobo závažnú trestnú činnosť. M.Š. mal pritom stáť na vrchnom a M.A. na strednom stupni hierarchie tejto skupiny. Obaja sú obvinení z viacerých trestných činov, medzi nimi aj za obzvlášť závažné zločiny, za ktoré im v prípade uznania viny hrozí vysoký trest (trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsaťpäť rokov alebo doživotie).

Obžalovaný M.Š. bol predvedený z ÚVV a ÚVTOS Ilava, kde si predtým vykonával väzbu v inej trestnej veci, obžalovaný M.A. z ÚVV a ÚVTOS Prešov, kde sa rovnako nachádzal z dôvodu výkonu väzby v inej trestnej veci. Obaja boli riadne informovaný o účele ich predvedenia, pričom do času konania neverejného zasadnutia boli umiestnený v cele policajného zaistenia Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave.

O konaní neverejného zasadnutia dňa 1. august 2013 o 9.00 hod. na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, predmetom ktorého malo byť rozhodovanie o väzbe obžalovaných v trestnej veci, sp. zn. PK-2T 14/2013, boli deň vopred upovedomení tak prokurátor ako aj obhajcovia oboch obžalovaných.

Po zvážení všetkých okolností posudzovaného prípadu, majú na pamäti, že zásah do osobnej slobody obvineného je možný len v súlade so zákonom, pri dodržaní zásady primeranosti a zdržanlivosti, uvedomujúc si ale zároveň verejný záujem na náležitom zistení trestných činov a spravodlivom potrestaní ich páchatel'ov (§ 1 Tr. por.), či záujem na urýchlenom rozhodovaní danej veci (na neverejnom zasadnutí predsedníčka senátu podotkla, že chce vo veci postupovať urýchlene, čomu zodpovedá i jej predchádzajúci postup, keď ani nie po dvoch mesiacoch od podania obžaloby došlo k jej predbežnému prejednaniu, na ktorom následne určila prvý termín hlavného pojednávania už na 12. august 2013, posledný na 21. november 2013), nemožno podľa názoru najvyššieho súdu hovoriť ani u jedného z obžalovaných o zrejme svojvoľnom zbavení osobnej slobody. Inštitút

predvedenia nebol zneužitý na iný, než zákonom stavený účel, pričom tiež lehotu pozbavenia osobnej slobody treba považovať, s ohľadom na všetky vyššie zmienené skutočnosti, za primeranú.

Jediné, čo možno v tomto smere vytknúť súdu prvého stupňa, je snáď nesprávne poukazovanie i na ust. § 120 ods. 1 Tr. por., nakoľko toto práve na rozdiel od použitej výnimky stanovenej v odseku 3 poukazuje na potrebu predchádzajúceho, riadne a včasne doručeného predvolania tiež spolu s upozornením na následky nedostavenia sa. Aj napriek uvedenému je však ale z predložených materiálov zrejmé, že súd mal v úmysle postupovať a aj postupoval v súlade s § 120 ods. 3 Tr. por., t.j. bez predchádzajúceho predvolania, nakoľko to považoval za potrebné pre úspešné vykonanie úkonu.

Ďalšia výhrada obhajoby smerovala potom k tomu, že rozhodovanie o väzbe obžalovaných v danom prípade neprichádzalo ani do úvahy, nakoľko osobná sloboda týchto bola obmedzená skôr, ako boli de facto prepustení z väzby na slobodu v inej trestnej veci. Nakoľko ani nestihli prekročiť hranicu väznice, príkaz na ich prepustenie nebol fakticky realizovaný.

Najvyšší súd na rozdiel od názoru obhajoby nevidí v posudzovanom konaní žiadnu nezákonnosť, a to ani v prípade, ak k obmedzeniu obžalovaných došlo v skutočnosti ešte za bránami väznice. Príslušníci PZ konali v súlade s ust. § 120 ods. 4 Tr. por. na podklade žiadosti predsedníčky senátu o ich predvedenie, doručenej im ešte v čase, keď sa obžalovaní nachádzali vo väzbe, pričom obžalovaní boli riadne oboznámení s dôvodom obmedzenia ich osobnej slobody (boli im doručené „rozkazy na predvedenie“).

V praxi dochádza k viacerým takým obdobným situáciám, keď je obvinený len formálne prepustený z väzby, aby bolo zároveň nariadené jeho dodanie do výkonu trestu odňatia slobody (je fakticky iba premiestnený, resp. prevezený z ústavu na výkon väzby do ústavu na výkon trestu), resp. tiež opačne, keď je obvinený prepustený z výkonu trestu a automaticky nastupuje do výkonu väzby (prichádza do úvahy napr. v prípade postupu dovolacieho súdu podľa ust. § 380 ods. 2 Tr. por.). Takéto obmedzovanie osobnej slobody bez prerušenia nemožno pritom považovať za nezákonné (viď k tomu i rozhodnutie ESLP vo veci Wenner v. Slovensko, 23. november 2010, č. 14579/05.).

A napokon ako irelevantnú hodnotí najvyšší súd i tú výhradu obžalovaného M.A., že by súd v štádiu súdneho konania nemal byť oprávnený sám, bez návrhu prokurátora, rozhodnúť o jeho vzatí do väzby.

V prípravnom konaní je pánom sporu („*dominus litis*“) prokurátor, a preto sa tu stanovuje ako podmienka na vzatie obvineného do väzby podanie návrhu z jeho strany. Od podania obžaloby či návrhu na dohodu o vine a treste sa však už jeho postavenie mení a stáva sa „len“ jednou zo strán konania, konkrétne stranou zastupujúcou štát, resp. podanú obžalobu (návrh).

V konaní pred súdom je pánom sporu súd (sudca - senát), ktorý je zo zákona povinný vykonávať všetky úkony potrebné k vydaniu rozhodnutia ako i jeho výkonu. V tejto súvislosti je okrem ust. § 2 ods. 6 Tr. por. a tam stanovenej zásady oficiality, potrebné poukázať predovšetkým na ust. § 238 ods. 2 Tr. por., v zmysle ktorého po podaní obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste súd rozhoduje samostatne všetky otázky súvisiace s ďalším konaním a je povinný, nečakajúc na ďalšie návrhy, urobiť všetky rozhodnutia a opatrenia upravené týmto zákonom, ktoré sú potrebné na skončenie veci a na výkon súdneho rozhodnutia. V predmetnom ustanovení je jasne vyjadrená zásada, že podaním obžaloby, resp. návrhu prechádzajú všetky kompetencie spojené s rozhodovaním a rozhodovanie na súd. Ten pri príprave prejednávania veci a pri jeho prejednávaní postupuje z úradnej povinnosti (*ex offio*), pričom nemôže a nemusí vyčkávať na návrhy strán. Otázkami súvisiacimi s ďalším konaním sa rozumie i rozhodovanie o väzbe.

Uvedený záver potom jednoznačne podporuje i ust. § 72 ods. 2 veta tretia Tr. por., ktoré rozoznáva dve rozdielne situácie: 1/ keď o väzbe koná a rozhoduje súd (v súdnom konaní); 2/ keď o väzbe koná a rozhoduje sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora (v prípravnom konaní). K tomu viď i ust. § 72 ods. 4 Tr. por.

V štádiu súdneho konania sa návrh prokurátora na vzatie obžalovaného do väzby nevyžaduje. Prokurátor by prípadne mohol podať v tomto smere len „podnet“, na podklade ktorého by však na rozdiel od kvalifikovaného návrhu nebol súd povinný konať a rozhodnúť.

Iný ako vyššie uvedený výklad nemožno potom vyvodiť ani z v ust. § 79 ods. 2 Tr. por. stanovenej povinnosti policajta, prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ako i súdu sústavne, v každom období trestného stihania skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili, tak ako sa to snažil naznačiť obžalovaný.

Možno teda uzavrieť, že oprávnenie súdu v štádiu súdneho konania iniciatívne, bez návrhu iného oprávneného subjektu, konať a rozhodnúť o vzatí obžalovaného do väzby vyplýva z jeho postavenia ako pána sporu („*dominus litis*“), ktorý je po podaní obžaloby zo zákona (§ 2 ods. 6 Tr. por., § 238 ods. 2 Tr. por.) povinný samostatne rozhodovať všetky otázky súvisiace s ďalším konaním. To, že zo strany prvostupňového súdu bolo v tomto smere nepriliehavo poukazované i na ust. § 253 ods. 1 Tr. por., upravujúce vedenie hlavného pojednávania a stanovujúce povinnosť predsedu senátu nariaďovať opatrenia smerujúceho k zabezpečeniu jeho riadneho, t.j. nerušeného, vážneho, dôstojného a vecného priebehu, nemôže potom mať na hodnotenie jeho inak správneho postupu žiaden vplyv.

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia z 8. augusta 2013 najvyšší súd sa potom podrobne zaoberal a reagoval aj na námietky obvinených týkajúce sa údajného nezákonného zloženia senátu a porušenia práva na obhajobu, práva na spravodlivý proces a princípu „rovnosti zbraní“.

96.

ROZHODNUTIE

Ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2013, sp. zn. 2 Tdo 35/2013).

O dovolaní obvineného M.Sz. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 3. júna 2010, sp. zn. 6 To 32/2008 rozhodol Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí 13. augusta 2013 tak, že podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného M.Sz. proti rozsudku Okresného súdu Trnava (ďalej len okresný súd) zo 7. novembra 2007, sp. zn. 5 T 90/2006.

Rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný M.Sz. uznaný v bode 1/ za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a v bodoch 2/, 3/ z pokračovacieho trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, na tom skutkovom základe, že

v bode 1/

ako živnostník podnikajúci pod obchodným menom M.Sz. – P. so sídlom v T., ako dodávateľ dňa 20. septembra 2004 vystavil zálohovú faktúru na dopravu cukru a licenciu č. X. na sumu 174.000,-Sk pre odberateľa spoločnosť I.D.C. H., a.s., B., ktorá bola dňa 23. septembra 2004 touto spoločnosťou uhradená na jeho účet č. X. a tieto použil pre svoje potreby, následne dňa 24. septembra 2004 so spoločnosťou I.D.C. H. a.s., B., odštepny závod S., uzavrel Zmluvu o obchodnej spolupráci na rok 2004 č. X. s prílohou, ktorou sa zaviazal dodávať kryštálový cukor s tým, že kúpna cena mu bude uhradená na základe faktúry ním vystavenej až podľa skutočne dodaného tovaru. Za účelom zabezpečenia záväzku spoločnosti I.D.C. H., a.s., vyplývajúceho zo zmluvy na základe žiadosti tejto spoločnosti dňa 28. septembra 2004 HVB Bank Slovakia, a.s., Bratislava vystavila bankovú záruku č. X. na sumu 30.000.000,-Sk s platnosťou do 28. októbra 2004 v prospech obžalovaného ako živnostníka podnikajúceho pod obchodným menom M.Sz. – P., o poskytnutie ktorej obvinený dňa 22. októbra 2004 požiadal HVB Bank Slovakia, a.s., Bratislava napriek tomu, že už v čase vystavenia faktúry vedel, že odberateľovi cukor nikdy nedodá, obchodovanie s ním len predstieral, na obchodovanie s touto komoditou nemal licenciu a ani o jej udelenie nepožiadaval, čím spoločnosti I.D.C. H., a.s., B. spôsobil škodu vo výške 714 000,- Sk a v prípade vyplatenia bankovej záruky by spoločnosti I.D.C. H., a.s., B. spôsobil škodu vo výške 30.000.000,- Sk,

v bode 2/

dňa 23. marca 2001 v T. na H. ulici č. X. ako spolupracovník spoločnosti I. dôchodková, a.s. Bratislava po uzavretí zmluvy o odkúpení akcií I. garantovanej, a.s., č. X. s klientom P.K. od neho prevzal sumu 50.000,- Sk, tieto nevložil na účet spoločnosti I. garantovaná, a.s., v dôsledku čoho zmluva nenadobudla účinnosť, tieto si ponechal pre vlastnú potrebu, poškodenému po jeho urgenciách dodatočne vrátil sumu 10.000,-Sk, čím poškodenému P.K. spôsobil škodu vo výške 40.000,-Sk,

v bode 3/

dňa 20. decembra 2000 v T. na H. ako obchodný zástupca spoločnosti ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., B. od klienta J.P. prevzal sumu 23.050,-Sk a následne dňa 18. januára 2001 prevzal sumu 34.000,-Sk ako vklady na účet stavebného sporenia klienta vedeného v ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s. T., na účet klienta č. X. vložil dňa 27. decembra 2000 sumu vo výške 3.050,-Sk, dňa 19. januára 2001 vložil sumu 34.000,-Sk a zvyšnú čiastku 20.000,-Sk si ponechal pre vlastnú potrebu, čím poškodenému J.P. spôsobil škodu vo výške 20.000,-Sk, ktorá bola poškodenému dodatočne nadeponovaná na jeho účet spoločnosťou ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., B.

Za to mu bol podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. (účinného do 31. decembra 2005) s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. (účinného do 31. decembra 2005) uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (účinného do 31. decembra 2005) bol pre výkon trestu zaradený do II. (druhej) nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 55 ods. 1 Tr. zák. (účinného do 31. decembra 2005) bol obžalovanému uložený aj trest prepadnutia vecí a to:

jedného počítača (výrobné číslo: X. zn. SHSRKCOM)
mobilný telefón NOKIA 6600 + príslušnú telefónnu kartu a zálohovú kartu
mobilný telefón NOKIA 6230 + telefónnu kartu a zálohovú kartu
pečiatku na meno M.Sz. – P., so sídlom T.

Podľa § 55 ods. 6 Tr. zák. (účinného do 31. decembra 2005) vlastníkom prepadnutej vecí sa stáva štát.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. (účinného do 31. decembra 2005) bol obžalovaný zaviazaný uhradiť škodu spôsobenú spoločnosťou I.D.C. H., a.s., B. vo výške 714.000,- Sk.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 7. júna 2013.

Ako právny dôvod dovolania označil, dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Nesprávnosť právnej kvalifikácie tvrdí dovolateľ pri použití ustanovení § 250 ods. 5, § 8 ods. 1 a § 3 ods. 1 a 2 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006, a to vo vzťahu ku skutku v bode 1 výroku rozsudku okresného súdu.

Vecne potom namieta chyby rozhodnutia, ktoré sú popísané, resp. obsahové zameranie dovolacích námietok je uvedené pri reakcii na tieto námietky v ďalšom texte tohto odôvodnenia.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava i poškodená obchodná spoločnosť I.D.C. H. a.s., navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodov uvedených v § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por. Zároveň však zistil, že je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolateľ namieta, že pri skutku v bode 1/ výroku rozsudku okresného súdu sa za pokus považuje len samotná žiadosť „o poskytnutie“ bankovej záruky, čo neznamená žiadosť o jej vyplatenie. Také konanie obžalovaného teda bezprostredne nesmeruje k dokonaniu trestného činu. Nanajvýš by mohlo ísť o nespôsobilý pokus, nakoľko ani podanie žiadosti o vyplatenie by nebolo možné bez predstierania podmienok, ktoré musia byť splnené pre vyplatenie bankovej záruky.

K tomu je potrebné uviesť nasledovné:

Výraz „poskytnutie“ v kontexte skutkovej vety v bode 1/ výroku napadnutého rozsudku nepochybne vyjadruje poskytnutie plnenia z bankovej záruky obvinenému, teda finančnú úhradu zo strany banky na základe žiadosti obvineného, a to na úhradu záväzku zmluvného partnera obchodnej spoločnosti I.D.C. H. a.s., B.

V nadväznosti na uvedené, právna kvalifikácia skutku je z hľadiska dovolateľom tvrdenej (ale nenastalej) aplikačnej chyby správna.

K nespôsobilosti pokusu v dôsledku potreby predstierať splnenie podmienok vyplatenia bankovej záruky dovolací súd dodáva, že záruka bola vystavená bankou (HVB Bank Slovakia) na základe žiadosti spoločnosti I.D.C. H., a.s., v prospech obvineného ako živnostníka, pričom banka sa zaviazala plniť v prospech menovaného na základe jeho výzvy, v ktorej vyhlási, že príkazca (I.D.C. H., a.s.) nespĺnil svoje zmluvné záväzky, a to bez skúmania právnych vzťahov, na ktorých sa vec zakladá.

Tieto nadväzujúce skutkové okolnosti dovolací súd neskúma a dôkazy nehodnotí. Je však potrebné konštatovať, že popis dotknutého skutku vo výroku rozsudku nevzbudzuje pochybnosti, že obvinený o plnenie z bankovej záruky požiadal a tým jeho konanie bezprostredne smerovalo k získaniu vlastného prospechu, resp. spôsobeniu škody spoločnosti I.D.C. H., teda k dokonaniu činu. Nie je žiaden dôvod na konštatovanie nespôsobilosti pokusu, keď žiadosť obvineného bola založená na uzavretej obchodnej zmluve a bankovej záruke.

Dovolateľ namieta, že v popise toho istého skutku chýba okolnosť, k akej sume smerovala snaha (teda pokus) obvineného. V skutku je len uvedené, že v prípade vyplatenia bankovej záruky by obvinený spôsobil poškodenému škodu vo výške 30 000 000 Sk.

Táto námietka rovnako nie je dôvodná.

Skutková veta obsahuje údaj o výške bankovej záruky (30 mil. Sk), údaj o dotknutej žiadosti obvineného, ako aj údaj o výške škody, ktorá by bola spôsobená v prípade poskytnutia plnenia z bankovej záruky, teda 30 mil. Sk. Tým je jednoznačne vyjadrené, že konanie obvineného smerovalo k získaniu práve naposledy uvedenej sumy.

V konečnom dôsledku nie je dôvodná ani námietka argumentujúca zásadou chápania trestnej represie ako „ultima ratio“. Ochrana záväzkových vzťahov má byť teda (ako uvádza dovolateľ) uplatnená predovšetkým prostriedkami občianskeho a obchodného práva a z „neúspechu“ obchodnoprávneho vzťahu nemožno vyvodit' trestnú zodpovednosť voči obchodnému partnerovi.

Tu platí, že obchodnoprávny vzťah má vlastný právny rámec určený ustanoveniami Obchodného zákonníka a v jeho zmysle (§ 1 ods. 2) subsidiárne aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ak však konaním fyzickej osoby v priebehu dotknutých udalostí dôjde k naplneniu zákonných znakov trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a následne súdu vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Materiálny korektív, ktorý je v preskúmvanej veci daný stupňom spoločenskej nebezpečnosti (§ 3 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006) je v prípade dotknutého činu nepochybne naplnený v intenzite charakteristickej pre trestný čin. To je predovšetkým určené výškou škody, ku spôsobeniu ktorej konanie obvineného smerovalo a ktorá je ako škoda veľkého rozsahu i okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (§ 250 ods. 5, § 88 kvalifikačne použitého zákona).

Podvodné konanie má potom aj občianskoprávny aspekt relatívnej neplatnosti (§§ 49a, 40a Občianskeho zákonníka), ktorého účinky nastávajú aj v prípade obchodnoprávneho vzťahu.

Na základe uvedeného najvyšší súd, rozhodujúc na neverejnom zasadnutí nariadenom v zmysle § 381 Tr. por., odmietol dovolanie obvineného ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

97.

ROZHODNUTIE

Ak je postupom podľa § 115 Tr. por. zaznamenaná komunikácia v cudzom jazyku, podmienkou použitia záznamu telekomunikačnej prevádzky v zmysle § 115 ods. 6 Tr. por. ako (pôvodného) dôkazu je jeho doslovný prepis v cudzom jazyku, preložený do slovenského jazyka, ak to vyhotovený záznam umožňuje a pretlmočenie celého obsahu alebo príslušnej časti obsahu záznamu preloženého do slovenského jazyka (§ 28 Tr. por. per analogiam) a jeho prepis do textovej podoby.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. mája 2013, sp. zn. 2 Tdo 24/2013).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí konanom 28. mája 2013 rozsudkom vyššie uvedenej spisovej značky o dovolaní obvineného E.L. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2011, sp. zn. 5 To 25/2011, podľa § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že citovaným uznesením krajského súdu v časti, v ktorej bolo dovolanie obvineného E.L. zamietnuté a konaním, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 319 Tr. por., § 115 ods. 6 a § 28 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného E.L. Napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil v časti, v ktorej bolo podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného E.L. zamietnuté a zrušil aj rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 2. decembra 2010, sp. zn. 1 T 210/2009, vo výroku, ktorým bol obv. E.L. uznaný za vinného zo zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/ Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. a vo výroku o treste pokiaľ sa týka obvineného E.L. zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Rimavská Sobota prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie :

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 2. decembra 2010, sp. zn. 1 T 210/2009, bol obvinený E.L. (spolu s iným obvineným) uznaný vinným zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od konca septembra roku 2008 v R.S. po predchádzajúcej vzájomnej dohode si postupne zaobstarali príslušenstvo vhodné na prevádzkovanie jednoduchého mobilného chemického laboratória určeného na výrobu omamných a psychotropných látok a následne minimálne od októbra roku 2008 až do 13. februára 2009 kupovali chemické látky potrebné k výrobe, ako aj lieky s obsahom pseudoefedrinu, potrebného k výrobe prekurzora efedrinu a následnej výrobe metamfetamínu - pervitínu, ktorý je v zmysle zákona č. 331/05 Z.z. zaradený medzi látky kategórie I., na základe znaleckých posudkov Kriministického a expertízneho ústavu PZ Slovenská Lupča je možné konštatovať, že všetky preskúmané chemikálie a predmety zaistené pri domových prehliadkach a prehliadkach iných priestorov, ktoré boli predložené k expertíznemu skúmaniu, boli potrebné na ilegálnu prípravu prekurzora pseudoefedrinu a na výrobu metamfetamínu, k ich výrobe dochádzalo v rodinnom dome č. X. vo V.D., okres L., kde dňa 13. februára 2009 bolo zaistených 15,829 g prekurzoru metamfetamínu, z ktorého by bolo možné vyrobiť približne 10 g metamfetamínu, čo predstavuje cca 250 – 500 obvykle jednorázových dávok, ktorého hodnota v období výroby predstavovala 3.750 € - 10.000 €, chemické laboratórium, ako aj vyrobené psychotropné látky prechovávali v mieste svojho bydliska a následne tieto látky predávali v R.S.

Za to bol E.L. odsúdený podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému (obom obvineným) uložil trest prepadnutia vecí a to - desať vecí konkrétne uvedených vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa s tým, že podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený E.L. ihneď po jeho vyhlásení odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 29. marca 2011, sp. zn. 5 To 25/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného E.L. zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. marca 2011, sp. zn. 5 To 25/2011 (v jeho časti o zamietnutí odvolania obvineného E.L.) podal obvinený E.L. dňa 4. júla 2011 prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie. V jeho odôvodnení uviedol ako dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 písm. g/, písm. i/, písm. h/ Tr. por., z ktorých prvý predpokladá, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (písm. g/), druhý, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (písm. i/) a tretí, že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (písm. h/). V súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., obvinený poukázal na nezákonné vykonanie dôkazu, prepisu zvukového záznamu súdom prvého stupňa, pretože preklad z maďarského jazyka (v ktorom boli zaznamenané rozhovory uskutočnené) do slovenského jazyka nebol vykonaný prekladateľom a nebol doslovný. Takto vykonaný dôkaz možno považovať za zmanipulovaný, nezákonný a nepoužiteľný pre súdne rozhodnutie. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený uviedol, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, pretože vo vzťahu k nemu neexistuje jediný priamy, či nepriamy dôkaz, ktorý by jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností potvrdil, že spoločným konaním (spolu s iným) vyrobil, predával a prechovával omamné látky.

Podľa dovolateľa konanie obvineného nenapĺňa obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi (spolupáchateľstvom) podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/ Tr. zák., a to objektívnu stránku a subjektívnu stránku tohto trestného činu. V nadväznosti na to namietol aj uložený trest odňatia slobody, čo má podľa dovolateľa zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila Okresná prokuratúra Rimavská Sobota, ktorá navrhla toto dovolanie odmietnuť, keďže z podaného dovolania nevyplývajú také závažné skutočnosti, ktoré by zakladali dôvod pre zrušenie napadnutých rozhodnutí.

Replikou dovolateľa k vyjadreniu prokurátora je jeho podanie z 2. mája 2013, v ktorom opäť poukazuje na nezákonne získaný dôkaz, voľný preklad nahrávky z cudzieho jazyka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným E.L. je dôvodné.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. – rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom – sa viaže k najdôležitejšej fáze trestného konania – k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním dôkazov, nasleduje etapa zabezpečenia dôkazov, potom ich vykonanie a na záver hodnotenie dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dokazovania súdom. Logicky však zahŕňa aj dve predchádzajúce štádiá dokazovania, pretože dôkazy, ktoré boli zadovážené v rozpore so zákonom, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich súd na hlavnom pojednávaní vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Aby bol tento dovolací dôvod skutočne aj obsahovo naplnený, musí sa súdne rozhodnutie o nezákonné dôkazy reálne opierať. V tejto súvislosti dovolateľ namietal, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal mimo iných dôkazov aj listinný dôkaz – prepis zvukových záznamov (strany 5, 7 rozsudku), aj o ktorý dôkaz oprel súd záver o kupovaní obvineným E.L. chemických látok potrebných k výrobe prekurzora efedrinu a následnej výroby metamfetamínu a záver o predaji drog obvineným a za akú cenu. Je treba dodať, že tento argument použil aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 29. marca 2011 (sp. zn. 5 To 25/2011) v odôvodnení časti rozhodnutia o zamietnutí odvolania obvineného (strana 12 uznesenia).

Na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa dňa 2. decembra 2010 bol vykonaný aj dôkaz - prepisy zvukových záznamov č.l. 491 – 660 (č.l. 1004 spisu). Súd teda vykonal dokazovanie zvukovým, obrazovým a obrazovozvukovým záznamom v zmysle § 270 ods. 2 Tr. por. Podľa tohto ustanovenia zvukový, obrazový a obrazovozvukový záznam sa ako dôkaz vykonáva na technickom zariadení. Ak to povaha dôkazu pripúšťa, môže sa vykonať aj oboznámením jeho písomného prepisu. Z citovanej zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že súd vykonal dokazovanie len oboznámením písomných prepisov vyhotovených zvukových nahrávok, nie prehratím zvukových nahrávok na technickom zariadení. Ak by tak bol učinil, zistil by, že na zvukovom nosiči v.č. 8035138 MB 36942, ktorý je prílohou predloženého spisu, je nahrávka ženského hlasu v prílohe č. 18 (prepis č.l. 515 spisu) v slovenskom jazyku, ostatné nahrávky – príloha 1 – 17 a 19 – 20 (prepisy č.l. 498 – 514 a 516 – 520 spisu) sú v maďarskom jazyku. Na túto zvukovú nahrávku dovolací súd špeciálne poukazuje preto, že vecný obsah nahrávky, a to prílohy 16 – 23 (prepisy na č.l. 513 – 520 spisu) boli podstatným dôkazom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa o vine obvineného 8035138 MB 36942 pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/ Tr. zák., ako na to poukazuje odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 2. decembra 2010, sp. zn. 1 T 210/09 (strana 7 rozsudku č.l. 1025 spisu) a duplicitne aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. marca 2011, sp. zn. 5 To 25/2011 v jeho odôvodnení (strana 12 uznesenia č.l. 1086 spisu). Citované dôkazy sú prepismi zvukových nahrávok, ktoré boli vykonané odborom zvláštnych policajných činností – Stred, Úradu zvláštnych policajných činností Prezídia policajného zboru na základe rozhodnutí sudcov pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica vo veci odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 115 ods. 6 Tr. por. „ak sa má záznam telekomunikačnej prevádzky použiť ako dôkaz, treba k nemu pripojiť, ak to vyhotovený záznam umožňuje, doslovný prepis záznamu, ktorý vyhotoví príslušník Policajného zboru vykonávajúci odpočúvanie, s uvedením údajov o mieste, čase a zákonnosti vykonávania odpočúvania.“ Z prepisov záznamov telekomunikačnej prevádzky však vyplýva, že sa jedná o voľný preklad z cudzieho jazyka (mimo už uvedenej prílohy č. 18 strana 515 spisu). Táto skutočnosť je v rozpore s uvedenou dikciou zákona o povinnosti pripojiť doslovný prepis záznamu, ako na to poukazuje dovolateľ v podanom dovolaní. Na to, aby záznam telekomunikačnej prevádzky mohol byť použitý ako dôkaz v zmysle § 115 ods. 6 veta prvá Tr. por. bolo potrebné pretlmočiť obsah záznamov telefonátov uskutočnených v maďarskom jazyku do slovenského jazyka - použitie per analogiam ustanovení § 28 Tr. por. o tlmočníkoch a prekladateľoch a vykonať prepis do textovej formy. Takto vykonaný dôkaz by bol spätne kedykoľvek preskúmateľný po jazykovej a v konečnom dôsledku aj obsahovej stránke, slúžiac ako nespochybniteľný dôkaz vykonaný v súlade so zákonom - v konkrétnom prípade s ustanovením § 115 a § 119 ods. 2 Tr. por.

Dovolateľom uvedený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je v zmysle § 371 ods. 3 Tr. por. jedným z dôvodov, ktorý nemožno (úspešne) použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. V prejednávanej veci obvineného L. L. však obhajca obvineného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu dňa 29. marca 2011 v konaní 5 To 25/2011 mimo iné poukázal na to, že „prepisy odpočutých telefonátov robili len pracovníci polície bez toho, aby boli hovory preložené povolanou osobou“ (č.l. 1072 spisu), čo obsahovo a vecne korešponduje s dovolacím dôvodom § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uplatneným obvineným v podanom dovolaní.

Napriek podanému odvolaniu v obhajobou naznačenom smere nezákonnosti vykonania dôkazov súdom prvého stupňa prečítaním prepisu zvukového záznamu telekomunikačnej prevádzky vyhotovenému v rozpore s ustanovením § 115 ods. 6 Tr. por., odvolací súd sa v odvolacom konaní takto nezákonne vykonaným dôkazom nezaoberal a vo svojom rozhodnutí ho len formálne prebral, poukazujúc na to, že tento dôkaz preukazuje vedomosť obvineného L.L. „ohľadne predmetných látok, ako aj účasť na ich predaji rôznym osobám.“

Nezákonnosť dôkazu záznamu telekomunikačnej prevádzky je relatívna. V rámci už uvedených štyroch etáp dokazovania bola prvá etapa – vyhľadanie dôkazu – vykonaná zákonným spôsobom. Svedčí o tom postup v súlade s ustanovením § 115 ods. 1 Tr. por. Ide o konanie o zločine a bol vydaný legálne príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky. Druhá etapa dokazovania zabezpečenie dôkazu, je pre tento dôkaz dvojfázová. Prvá fáza, vyhotovenie záznamu, bola zrealizovaná v súlade so zákonom. Druhá fáza, vyhotovenie prepisu záznamu pre absenciu zákonného postupu pretlmočenia z cudzieho jazyka a doslovnosti prepisu zákonnosti odporuje, čím sa aj ďalšie dve fázy – vykonanie dôkazu súdom a hodnotenie dôkazu stávajú nulitnými. Vyhotovenie doslovného prepisu pretlmočenej existujúcej nahrávky z maďarského jazyka do slovenského jazyka je však i v súčasnej fáze trestného konania konvalidovateľné. Nič na tom nemení ani dikcia ustanovenia § 115 ods. 6 Tr. por. o tom, že doslovný prepis vyhotoveného záznamu vyhotoví príslušník

Policajného zboru vykonávajúci odpočúvanie. Podľa § 270 ods. 2 Tr. por. možno vykonať dôkaz prehratím zvukového záznamu na technickom zariadení v konaní pred súdom a písomné oboznámenie jeho prepisu (vždy, tak ako v prípade záznamu telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 ods. 6 Tr. por., doslovného prepisu) je len inou formou zaznamenania vykonaného dôkazu a inou formou vnímania tohto dôkazu.

Z uvedeného logicky vyplýva, že fixná povinnosť stanovená príslušníkovi Policajného zboru vykonávajúcemu odpočúvanie vyhotoviť doslovný prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky je viazaná časovo, vecne a zodpovednostne na predloženie tohto dôkazu pre orgány činné v trestnom konaní (prípravné konanie) a pre súd (súdne konanie, resp. rozhodovanie súdu v prípravnom konaní). Doslovný prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 ods. 6 Tr. por. je len sui generis (svojho druhu) špecifickou formou vykonania dôkazu zvukovým záznamom v zmysle § 270 ods. 2 Tr. por., kde prepis možno vykonať aj v konaní pred súdom. V tomto smere úprava ustanovenia § 115 ods. 6 Tr. por. sa viaže na striktné zákonom dané predpoklady vyhľadania (vzniku) a realizácie dôkazu odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky za splnenia zákonného predpokladu rozhodnutia o tom súdom, len pri vymedzenom okruhu trestných činov (§ 115 ods. 1, 2, 3 Tr. por.), kde vykonanie takéhoto dôkazu pre svoju špecifickosť je zverené príslušnému útvaru policajného zboru (§ 115 ods. 4, 6 Tr. por.).

Dovolaateľ v podanom dovolaní – mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pre ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku (s odôvodnením viď predchádzajúci text), uplatnil aj dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a h/ Tr. por., z ktorých prvý je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom, vzťahujúcim sa k výroku o treste. S poukazom na toto rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o porušení zákona v neprospech obvineného L.L. z dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., zrušenie citovaných rozhodnutí a v konečnom dôsledku prikázanie veci okresnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie, sa stalo posúdenie a rozhodovanie o dovolateľom uplatnených dovolacích dôvoch podľa § 371 ods. 1 písm. i/, písm. h/ Tr. por. bezpredmetným, keďže trestná vec obvineného L.L. sa tým vracia do štádia dokazovania súdu prvého stupňa.